

DE BEWEEGREDEKENEN VAN STUDENTEN DIE NA HET BEHALEN VAN HUN PROPEDEUSE VAN TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE NAAR PSYCHOLOGIE VERTREKKEN

Naam: Llorenç de Jong
Studentnummer: s1105731
Opdrachtgever: Onderzoeksteam studiesucces, Hogeschool Leiden
Modulecode: TPH(DU)48B proeve van bekwaamheid
Datum: 16-06-2021
Examinator: Arjan Barendse
Begeleider: Bertine Zech
Versie: Definitieve versie

*‘Door het inleveren van dit werkstuk verklaar ik dat het werkstuk eigen werk is en
dat het vrij is van plagiaat’.*

Voorwoord

Voor u ligt het afstudeeropdracht ter afronding van mijn vierjarige studie Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool Leiden. Tijdens deze vier jaar heb ik veel nieuwe kennis en vaardigheden opgedaan en toegepast in het afstudeeronderzoek. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de gesprekstechnieken die geleerd zijn tijdens de minor trainen en coachen en toegepast zijn tijdens de interviews met de respondenten.

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van onderzoeksteam studiesucces. Zij zijn benieuwd naar de beweegredenen van eerstejaars Toegepaste Psychologie studenten die na het behalen van hun propedeuse naar de universiteit vertrekken om Psychologie te gaan studeren. De inzichten die zij behalen uit dit onderzoek zal hen helpen om toekomstige eerstejaars beter te kunnen ondersteunen in het maken van een weloverwogen keuze.

De onderzoeksvraag heb ik kunnen beantwoorden na een kwalitatief onderzoek. Tijdens dit onderzoek stond mijn begeleider, Bertine Zech, en mijn opdrachtgever, Jesse Roest, altijd voor mij klaar. Zij hebben mijn vragen weten te beantwoorden, waardoor ik verder kon met mijn onderzoek.

Hierbij wil ik ze dan ook persoonlijk bedanken voor de perfecte begeleiding en snelle communicatie tijdens dit proces. Tevens wil ik de respondenten bedanken, waaraan ik dit onderzoek te danken heb. Zonder hun input had ik geen onderzoek kunnen uitvoeren voor onderzoeksteam studiesucces.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Llorenç de Jong

Leiden, 16 juni 2021

Samenvatting

Uit onderzoek van Van den Broek (2018) blijkt dat 87% van de studenten in 2017 aangeeft een weloverwogen keuze gemaakt te hebben als het aan komt op het kiezen van een studie. Toch blijkt dat 36% van de studenten studievertraging of -uitval oploopt doordat zij stoppen met studeren of van studie wisselen. Dit brengt niet alleen kosten met zich mee voor de studenten, maar ook voor de maatschappij. De maatschappelijke kosten worden berekend op 7 miljard euro per jaar (Nationale DenkTank, 2007) en voor een student kost het al snel €6088 euro per jaar (Van den Broek et al., 2018). Voor zowel de maatschappij als voor de studenten valt hier winst te behalen als studenten geen studievertraging of -uitval oplopen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd voor onderzoeksteam studiesucces van de Hogeschool Leiden. Een van de taken van onderzoeksteam studiesucces is het voorkomen van studievertraging en -uitval. Zij willen inzicht in de beweegredenen van eerstejaars studenten die na het behalen van hun propedeuse van Toegepaste Psychologie naar Psychologie vertrekken. Door hier inzicht in te krijgen hopen zij studenten beter te kunnen ondersteunen om een weloverwogen keuze te maken, waardoor er studievertraging en -uitval voorkomen kan worden.

Uit de resultaten blijkt dat de respondenten hun keuze om over te stappen baseren op vier beweegredenen. De respondenten hebben behoefte aan meer diepgang in de theorie, worden te weinig uitgedaagd, willen meer zelfstandigheid en hebben interesse in de klinische master van Psychologie. Bijna alle respondenten hebben aangegeven dat zij van te voren al wisten dat ze de overstap zouden gaan maken naar Psychologie en zien Toegepaste Psychologie als tussenweg om hun propedeuse te halen. De respondenten zijn geïnteresseerd in de opleiding Psychologie. Zij voldoen alleen niet aan de toelatingseisen, omdat ze geen vwo diploma hebben of een propedeuse, en daarom is Toegepaste Psychologie de meest voor de hand liggende studie om de propedeuse te behalen.

Bijna alle respondenten hebben een weloverwogen keuze gemaakt en geven aan dat alle praktische informatie duidelijk en toegankelijk is. Echter hebben zij wel informatie gemist tijdens het maken van een weloverwogen keuze. De gemiste informatie heeft betrekking op de ervaring van hoe het is om de overstap te maken van Toegepaste Psychologie naar Psychologie, dus van hbo naar de universiteit. Ze geven aan dat als zij op de hoogte waren van deze informatie, zij zichzelf beter hadden kunnen voorbereiden en sneller hadden kunnen aanpassen op de universiteit. Daarnaast vertellen de respondenten dat zij zelf de informatie hebben opgezocht omdat zij de drempel te hoog vonden om het onderwerp bespreekbaar te maken met docenten of de studieloopbaanbegeleider.

Er worden drie aanbevelingen gedaan aan onderzoeksteam studiesucces. De eerste is om een informatie avond te organiseren waarbij studenten worden uitgenodigd die de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie. Studenten die nadenken om ook over te stappen kunnen naar deze avond toe komen en kunnen informatie verzamelen door vragen te stellen aan de studenten die de overstap hebben gemaakt. Het gevolg is dat de eerstejaars studenten een betere weloverwogen keuze kunnen maken door te kijken of deze stap voor hun is weggelegd. De tweede aanbeveling is om het onderwerp van overstappen naar Psychologie bespreekbaar te maken, zodat studenten ondersteund kunnen worden in het maken van een weloverwogen keuze. De derde aanbeveling is om meer onderzoek te doen naar de invloed van de sociale omgeving, omdat de respondenten aangeven niet beïnvloed te zijn door de sociale omgeving maar tegenstrijdige antwoorden geven en uit verschillende theorieën blijkt dat de sociale omgeving een grote rol speelt.

Inhoud

Voorwoord.....	1
Samenvatting.....	2
Hoofdstuk 1: Inleiding.....	4
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader.....	5
Hoofdstuk 3: Methode.....	10
Hoofdstuk 4: Resultaten.....	14
Hoofdstuk 5: Conclusie.....	18
Hoofdstuk 6: Aanbeveling.....	20
Hoofdstuk 7: Discussie.....	21
Literatuurlijst.....	24
Bijlage 1: Topiclijst.....	26
Bijlage 2: Whatsapp berichten.....	29
Bijlage 3: Beoordeling opdrachtgever.....	29
Bijlage 4: verantwoording competenties.....	29

Hoofdstuk 1: Inleiding

In het jaar 2017 heeft 87% van de studenten aangegeven een weloverwogen studiekeuze gemaakt te hebben bij het kiezen van hun studie (van den Broek, 2018). Toch is er in ditzelfde jaar 12% uitgevallen en heeft 24% vertraging opgelopen, doordat zij van opleiding zijn gewisseld (Cuppen & Mulder, 2018). Hoe is dit mogelijk?

Wanneer er wordt gekeken naar de directe kosten die veroorzaakt worden door studie uitval en het wisselen van opleiding, komt de onderwijsraad (2008) op 180 miljoen euro per jaar uit. Vanuit de Nationale DenkTank (2007) is er ook een berekening gemaakt en zij schatten de kosten op jaarlijks 7 miljard euro. Het verschil komt doordat de Nationale DenkTank er vanuit gaat dat een verkeerde studiekeuze leidt tot het onbenutten van talent, minder doorstroom naar vervolgopleidingen veroorzaakt en studenten afstuderen op een lager niveau dan dat iemand zou kunnen (Nationale DenkTank, 2007).

Naast de maatschappelijke kosten is studievertraging of -uitval ongunstig voor zowel de student en de opleiding. In het studiejaar 2016-2017 leende 50% van de hbo studenten een gemiddeld bedrag van 456 euro per maand, minimaal negen maanden lang. Dit is €4.104 euro plus nog de opleidingskosten van €1984 maakt een bedrag van €6.088. In het studiejaar 2016-2017 heeft één jaar studievertraging de gemiddelde student €6.088 euro gekost (van den Broek et al., 2018). Sinds 2011 krijgen hogescholen onderwijsbekostiging van de overheid aan de hand van het aantal inschrijvingen voor erkende bachelor- en masteropleidingen en de nominale studieduur daarvan. Als studenten studievertraging oplopen, en dus langer studeren dan de nominale studieduur, worden zij niet meer bekostigd door de overheid en kost het de hogeschool dus geld (Jongbloed et al., 2018). Als een student van instelling wisselt, dus doorstroomt van Toegepaste Psychologie (hbo) naar Psychologie (universiteit), krijgt de hogeschool ook geen onderwijsbekostiging voor deze student en heeft de opleiding van deze student de hogeschool geld gekost.

Het management team van de faculteit Toegepaste Psychologie (TP) signaleert dat er in de afgelopen twee jaar circa 25 studenten per jaar zijn vertrokken naar de universiteit (P.Paulus, persoonlijke communicatie, 12 april 2021). Toegepaste Psychologie is een numerus fixus studie en jaarlijks worden er maar 250 studenten toegelaten. Als 25 studenten vertrekken naar de universiteit is dat 10% per jaar. De faculteit leidt studenten op met de visie om ze klaar te stomen voor de beroepspraktijk in plaats van ze klaar te stomen voor de universiteit. Wanneer 25 studenten ervoor kiezen om door te stromen naar de universiteit, zorgen zij ervoor dat 25 andere studenten de opleiding niet kunnen volgen, terwijl deze studenten misschien wel gemotiveerd waren om de opleiding af te ronden. Daarnaast kosten de 25 studenten ook geld, omdat zij wisselen van instantie en de hogeschool hierdoor geen onderwijsbekostiging ontvangen voor de studenten. Door te wisselen van studie ontstaat er een grotere kans op studievertraging en -uitval (van den broek, 2018).

De beweegredenen om de overstap van Toegepaste Psychologie naar Psychologie te maken zijn echter onbekend bij het managementteam. Het managementteam wil ervoor zorgen dat de 10% studenten die naar de universiteit vertrekt om Psychologie te studeren op de hogeschool bij Toegepaste Psychologie blijft. Omdat ze de beweegredenen van de studenten niet weten is de hulp van onderzoeksteam studiesucces ingeschakeld. Onderzoeksteam studiesucces bestaat uit de docenten Nathalie van Hulzen en Jesse Roest. Tijdens het onderzoek zal de onderzoeker contact hebben met Jesse Roest, hij zal fungeren als de opdrachtgever. Onderzoeksteam studiesucces werkt voor de faculteit Social Work (SW) en Toegepaste Psychologie (TP). Ze houden zich bezig met het succes van de studenten die aan deze faculteit studeren en zijn voornamelijk met de volgende twee onderwerpen bezig:

- Factoren onderzoeken die van invloed zijn op studiesucces
- De studenten helpen bij het maken van een studiekeuze
- Studie-uitval en langstuderen voorkomen

Onderzoeksteam studiesucces doet onderzoek naar studenten die zich in leerjaar één bevinden. Via vragenlijsten onderzoeken zij verschillende onderwerpen, voorbeelden van onderwerpen zijn: uitstelgedrag, faalangst en motivatie. Via de vragenlijsten wil onderzoeksteam studiesucces de behoefte van de studenten in kaart te brengen. De informatie die uit de vragenlijst komt is vooral bedoeld als zelfreflectie voor de student, zodat zij zichzelf kunnen blijven ontwikkelen in hun vaardigheden. Op deze manier hoopt het onderzoeksteam studenten te kunnen motiveren en effectief te laten studeren. Dit wordt gedaan met de insteek om een bijdrage te leveren aan goede resultaten en het voorkomen van studievertraging of -uitval. Naast deze initiatieven wordt er overwogen om studenten die tijdens het eerste studiejaar overwegen de overstap te maken naar de universiteit te ondersteunen bij het maken van een weloverwogen studiekeuze.

De onderzoeker gaat aan de hand van de onderzoeksvraag het probleem van onderzoeksteam studiesucces oplossen. De onderzoeksvraag luidt: Wat zijn de beweegredenen van eerstejaars studenten van de opleiding Toegepaste Psychologie om na het behalen van hun propedeuse naar de universiteit te vertrekken om Psychologie te studeren?

Het doel van de onderzoeker is om inzicht in de beweegredenen van de studenten te krijgen, die na het behalen van hun propedeuse naar de universiteit zijn vertrokken om Psychologie te gaan studeren. Onderzoeksteam studiesucces heeft het doel om studenten uit jaar één en toekomstige eerstejaars Toegepaste Psychologie studenten beter te kunnen ondersteunen om een weloverwogen studiekeuze te maken. Uit onderzoek blijkt ook dat een weloverwogen studiekeuze zorgt voor minder studievertraging en uitval (Van den Broek, 2018). Een weloverwogen keuze bestaat uit de informatie wat het verschil is aan kennis en vaardigheden die de student opdoet tijdens de studieloopbaan op de universiteit (Psychologie) of het hbo (toegepaste psychologie). Deze informatie helpt de student om een goede weloverwogen keuze te maken. Tot op heden worden de studenten niet in ondersteund door de opleiding en daar wil het managementteam verandering in brengen. Door studenten uit jaar één te ondersteunen bij het maken van een weloverwogen keuzen hoopt onderzoeksteam studiesucces studievertraging en -uitval te voorkomen.

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

De doelgroep bestaat uit tien eerstejaars Toegepaste Psychologie studenten die tussen de 19 en 24 jaar zijn en de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie. Zij bevinden zich in de laatste fase van de adolescentie, dit wordt ook wel late adolescentie genoemd. Nu worden de cognitieve en sociaal-affectieve fase besproken waarin de respondenten zich bevinden.

De cognitieve ontwikkeling

De cognitieve capaciteiten gaan rond het 17^e levensjaar op verschillende gebieden sterk vooruit. Het individu is in staat om nieuwe abstracte problemen aan te pakken, maar ook concrete problemen kunnen efficiënter aangepakt worden. Er ontstaan nieuwe denkkaders waarin nieuwe informatie makkelijk en efficiënt toegevoegd kunnen worden. Ook neemt de kennis van feiten en het werkgeheugen sterk toe. Dit komt door het leren van abstracte begrippen. Door het oproepen van abstracte begrippen moet het brein informatie uit verschillende denkkaders halen en daardoor neemt het werkgeheugen toe (Craeynest, 2012).

Naast de intellectuele ontwikkeling zijn adolescenten ook beter in staat om over zichzelf na te denken. Ze zijn zich bewuster van hun eigen gedrag en cognitieve functioneren, ook wel metacognitie genoemd. Dit zorgt ervoor dat reflecteren op het eigen handelen ook beter gaat (Craeynest, 2012). De cognitie van de respondenten is dusver ontwikkeld, dat de onderzoeker gedrag uit kan vragen uit het verleden. Dit is cruciaal tijdens de interviews, want hierdoor kan de onderzoeker achterhalen waarom de

respondenten bepaalde keuzes hebben gemaakt in het verleden om over te stappen van Toegepaste Psychologie naar Psychologie.

In de late adolescentie wordt er vaak een kritische houding aangenomen, omdat er nu vanuit de media en vanuit vrienden wordt opgemerkt dat zij andere opvattingen hebben dan misschien vanuit thuis zijn aangeleerd. Wat wordt opgemerkt is dat deze opvattingen gelijk staan aan de opvattingen die vanuit thuis zijn aangeleerd door de ouders. Het bewust worden van bestaande overtuigingen en gedachtepatronen zorgt voor de wil om een eigen visie te creëren op de wereld. Het groeien van het intellectuele vermogen zorgt ervoor dat adolescenten anders gaan denken over wat is en wat zou kunnen en tussen het reële en het mogelijke. Kinderen bekijken dingen vanuit de realiteit, bijvoorbeeld de thuissituatie. Kinderen herkennen andere thuissituaties bij vriendjes, maar de norm is wat zij thuis hebben en bij deze vriendjes wordt de thuissituatie als 'anders' beschouwd. Adolescenten keren de situatie vaak om. Voor hen is de realiteit slechts een van de mogelijke realiteiten. Hierdoor kunnen adolescenten zich heel kritisch opstellen, omdat zij beseffen dat de dingen er ook heel anders uit hadden kunnen zien, misschien wel beter (Craeynest, 2012). Wanneer respondenten worden geïnterviewd die de overstap niet succesvol hebben afgesloten, dus die het eerste jaar Psychologie niet hebben behaald, kunnen zij zich kritisch opstellen tijdens het interview. Tijdens het interview zou er weerstand kunnen ontstaan doordat de respondent een kritische houding aanneemt. In de methode wordt uitgelegd hoe hier meer omgegaan wordt tijdens het interview.

De sociaal-affectieve ontwikkeling

Adolescenten gaan zich steeds meer oriënteren op leeftijdsgenoten. Op hetzelfde moment vindt er een herstructurering plaats in de relatie met de ouders, adolescenten krijgen steeds meer autonomie. Adolescenten hebben een verlangen naar meer zelfstandigheid en daardoor maken ze zich steeds meer los van hun ouders en beginnen ze aan het bouwen van hun eigen leven (Craeynest, 2012). De vriendengroep daarentegen wordt steeds belangrijker. Hier vindt de adolescent steun en geborgenheid, nu de nestwarmte minder aan het worden is van de ouders. De vriendengroep dient ook als plek waar de eerste geventileerde meningen worden getoetst en de sociale vaardigheden worden geoefend. Daarnaast is de belangrijkste taak in de adolescentie om uit te vinden wat het individu wil worden in de toekomst en welke identiteit het heeft. Er dienen verschillende keuzes te worden gemaakt. Jongeren hebben hier behoefte aan een groep waarin ze zich goed voelen en hun hart kunnen luchten (Craeynest, 2012). De vriendengroep kan een grote rol spelen in het leven van de jongeren. Als er gekeken wordt naar de beweegredenen van de respondenten is het belangrijk om te kijken welke rol de vriendengroep heeft in het maken van de keuze om over te stappen. Door dit uit te vragen tijdens de interviews kan er achterhaald worden welke rol de vriendengroep heeft gehad in het maken van de keuze.

Studiekeuzegedrag

Als er gekeken wordt naar de monitor beleidsmaatregelen in het hoger onderwijs van Van den Broek et al. (2018) blijkt het dat beweegredenen om te kiezen voor een studie grotendeels stabiel zijn. Inhoudelijke aspecten en aansluiting van de studie bij eigen capaciteiten zijn al jaren de belangrijkste motieven. Daarnaast zijn voor 87% van de studenten de volgende motieven de voornaamste reden om voor een studie te kiezen:

- Inhoudelijk interessant
- Sluit aan bij capaciteiten
- Brede beroepsmogelijkheden
- Veel praktijkervaring
- Hoog salaris
- Goede kans op een baan
- Niet moeilijk
- Aandacht onderzoek vaardigheden

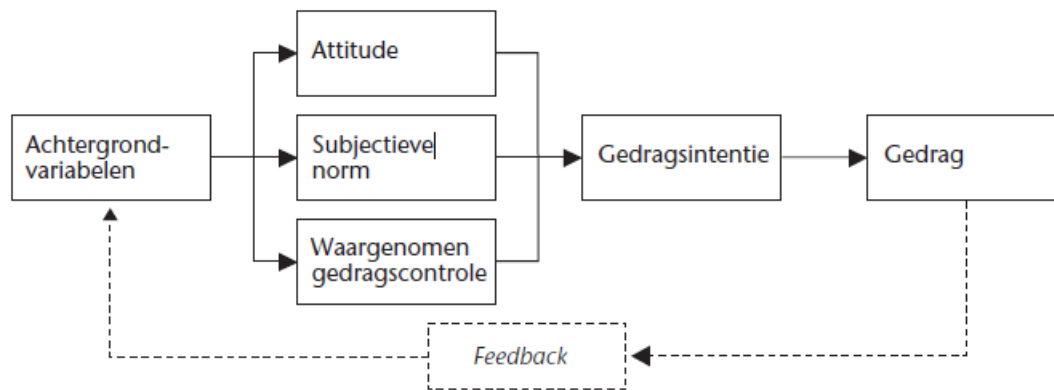
Deze motieven zijn de laatste twee jaar hetzelfde gebleven. Het belangrijkste motief is inhoudelijke interesse gevolgd door het aansluiten van de studie bij de eigen capaciteiten. Maar waar halen de studenten hun informatie vandaan en naar welke inhoudelijke informatie hebben ze daadwerkelijk gezocht? Onjuiste informatie kan ervoor zorgen dat een weloverwogen keuze gebaseerd wordt op verkeerde informatie. Dit zou kunnen leiden tot studievertraging of -uitval wanneer de verwachtingen niet overeen komen met de werkelijkheid. Als er gekeken wordt naar de beleidsmonitor (Van den Broek, 2018) blijkt dat 45% van de studenten in het studiejaar 2016-2017 algemene studiekeuze-activiteiten als nuttig hebben ervaren tijdens het maken van hun studiekeuze. Uit de cijfers blijkt dat proefstuderen het best in de smaak valt, namelijk 54% van de studenten beoordeeld dit als de activiteit die het meest nuttig is. Op de tweede plek komt het voeren van een kennismakingsgesprek (48%) en op derde plek het invullen van een vragenlijst (43%). Studenten maken over het algemeen voornamelijk gebruik van algemene introductiedagen voor het oriënteren op hun studie. Websites van instellingen, intensieve voorlichtingsdagen en schriftelijke informatie is bij de meerderheid van de studenten populair om zich te oriënteren op een studie.

Om meer inzicht te krijgen in het studiekeuzegedrag van de respondenten is het belangrijk om een model te gebruiken waarbij er met zoveel mogelijk factoren rekening gehouden wordt. Een algemeen model dat op een systematische manier individuele keuzeprocessen in kaart brengt is de *Theory of Planned Behaviour* (kortweg, TPB) van Ajzen (1991). Dit model geeft in verschillende contexten inzicht in de achtergronden van menselijk gedrag mits er sprake is van een rationele keuze en geen gewoontegedrag (Conner & Sparks, 2005). Het maken van een studiekeuze kan gezien worden als een rationele keuze in plaats van gewoontegedrag, omdat het maken van een studiekeuze geen dagelijkse kost is en daarom ook niet als gewoontegedrag wordt beschouwd (Van den Broek, 2018).

Volgens het TPB kan gedrag voorspeld worden aan de hand van iemand zijn intentie tot het uitvoeren van een bepaald gedrag, ook wel gedragsintentie genoemd. De gedragsintentie is de intentie van iemand om bepaald gedrag uit te voeren. Dit kan in verschillende vormen zijn: een bewust plan, een beslissing of een zelfinstructie (Conner & Sparks, 2005). Er bestaat helaas geen één-op-één relatie tussen gedrag en intentie, er kunnen verschillende redenen ontstaan waardoor mensen het uiteindelijke gedrag niet vertonen. Denk bijvoorbeeld aan goede voornemens tijdens nieuwjaar. Iemand kan een weloverwogen intentie hebben om gedrag te gaan veranderen, maar dat betekent niet dat het uitgevoerd gaat worden. De gedragsintentie wordt gevormd door drie variabelen: de attitude, subjectieve norm en waargenomen gedragscontrole.

De attitude bestaat uit twee componenten. De eerste component is de overtuiging die iemand heeft dat een bepaald gedrag tot bepaalde consequenties leidt. De tweede component is de evaluatie die de persoon zelf maakt van deze consequenties van het gedrag (Fishbein & Ajzen, 1975). Voornamelijk de evaluatie van dit gedrag zal de richting van de attitude bepalen. De tweede variabele is de subjectieve norm. Dit betekent de invloed van belangrijke mensen uit de omgeving en hun attitude tegenover het uit te voeren gedrag. De derde en laatste variabele is de waargenomen gedragscontrole. De waargenomen gedragscontrole betekent hoeveel vertrouwen iemand heeft dat het uit te voeren gedrag haalbaar is voor die persoon. De inschatting wordt gebaseerd op de vraag of iemand denkt te beschikken over de capaciteiten en vaardigheden om het gedrag succesvol te vertonen.

Als laatste zijn er nog achtergrondvariabelen, die hebben invloed op de hierboven genoemde variabelen. De achtergrondvariabelen hebben te maken met demografische variabelen, omgevingsinvloeden en persoonlijkheidskenmerken (Conner & Sparks, 2005).

Nu worden de drie variabelen uitgelegd die invloed hebben op de gedragsintentie. Elke variabele wordt door drie hoofdaspecten onderscheiden: de studie zelf, de beroepsperspectieven die de studie biedt en de context van de studie (onderwijsinstelling en stad).

Attitude

De attitude tegenover de studie zelf wordt gevormd door de inhoud van de studie, de mogelijkheden tot zelfontplooiing, de verhouding tussen theorie en praktijk, de studieduur en de aansluiting op het schoolniveau en/of het gekozen profiel van belang (Berings & D'Haeseleer, 1997). De houding ten opzichte van de beroepsperspectieven wordt bepaald door vier factoren: Interesse in een beroep, de arbeidsvoorwaarden van dit beroep, met name het salaris, de baangarantie na het afstuderen en de breedte van de beroepsopties. Volgens studiekeuze123 (z.d.-a) heeft de Toegepast Psycholoog een startsalair van €2080 euro bij een werkweek van 31 uur, is de baangarantie 74% en de breedte van de beroepsopties zijn breed. Dit betekent dat een Toegepast Psycholoog makkelijk kan uitwijken naar een ander beroep. Er is geen betrouwbare informatie te vinden over de bachelor Psychologie.

De context van de opleiding blijkt sterk beïnvloed te worden door de ligging van de studie. Mensen zijn geneigd om eerder een studie te kiezen die dichtbij is dan die verder weg is (Berings & D'Haeseleer, 1997). Een studie die ver van huis is wordt als een bezwaar gezien om voor die studie te kiezen. Daarnaast worden onderwijsinstellingen gekoppeld aan betere of slechtere kansen op een baan. Als een onderwijsinstelling een positieve naam heeft, heeft dit geen invloed op de keuze. Heeft een onderwijsinstelling een slechte naam, dan heeft dit daadwerkelijk invloed op de keuze van het individu (Berings & D'Haeseleer, 1997). Volgens Studiekeuze123 (z.d.-a, z.d.-b) beoordelen de studenten in 2019 Universiteit Leiden met 3,8 sterren van de vijf en de Hogeschool Leiden met 3,5 sterren van de vijf. Dit betekent dat de onderwijsinstellingen geen slechte naam hebben en daardoor zal dit waarschijnlijk ook geen invloed hebben op de keuze van het individu volgens Berings en D'Haeseleer (1997).

Subjectieve norm

De subjectieve norm kan lastig zijn om te achterhalen, aangezien studiekeuzers vaak niet geneigd zijn om te zeggen dat ouders, vrienden of medeleerlingen de reden zijn dat ze een bepaalde studie kiezen (Osborne, 2003). Toch blijkt uit onderzoek dat de sociale omgeving een belangrijke rol speelt in de studiekeuze op alle drie de hoofdaspecten (studie, beroep en context). Onder de sociale omgeving vallen de ouders, vrienden en de medeleerlingen. Hoe meer ouders zich sturend opstellen tijdens de studiekeuze, hoe groter hun invloed is (Berings & D'Haeseleer, 1997). Daarnaast speelt de achtergrond van de ouders ook een rol, studiekeuzes worden vaak gebaseerd op het niveau van de ouders. Ouders hebben ook de rol als belangrijke gesprekspartner, waarbij er tweerichtingsverkeer optreedt. De ouders hebben niet alleen invloed op het kind, maar het kind heeft ook invloed op de ouders door zijn mening te verkondigen over een bepaalde keuze (Pijl, 1994).

De andere belangrijke groep is de vriendengroep, zij worden ook voornamelijk als gesprekspartner gebruikt om te kunnen praten over verschillende studies (Berings & D'Haeseleer, 1997). De laatste sociale invloed is de invloed van de mede leerlingen. Door contact met mede leerlingen ontstaat er een wisselwerking, waarbij ze elkaar kunnen beïnvloeden. De klas waarin een leerling zit heeft dus invloed op de keuze. Stokking (1977) heeft onderzoek gedaan naar de beïnvloeding van de keuze en het blijkt dat klassen sterk van elkaar verschillen als het om de studiekeuze gaat en hierdoor blijkt dat klasgenoten elkaar beïnvloeden. Het is dus belangrijk om respondenten te werven die in verschillende klassen en studiejaren hebben gezeten, hierdoor wordt de kans kleiner dat respondenten elkaar beïnvloed hebben.

Waargenomen gedragscontrole

Twee variabelen spelen hierbij een rol: eerdere ervaringen die opgedaan zijn en de kenmerken van de opleiding (Stokking, 1977). Bij eerdere ervaringen die opgedaan zijn kan er gedacht worden aan prestaties en inspanningen voor een bepaald vak, ervaringen met de stad of de onderwijsinstelling. De andere variabele hangt samen met het beeld dat de studiekeuze heeft van de eigen capaciteiten en vaardigheden. Dit kan doorgetrokken worden naar alle drie de hoofdaspecten. Zo kan iemand nadenken over de inhoud van het beroep in combinatie met het eigen kunnen of bij de onderwijsinstelling kan het gaan om het type onderwijs. Een studiekeuze kan zichzelf bijvoorbeeld beter plaatsen in kleine klassen dan in grote hoorcollege zalen. Iemand van het platteland ziet zichzelf bijvoorbeeld niet graag in de stad wonen. Het komt allemaal neer op de waargenomen moeilijkheidsgraad binnen de drie aspecten (Berings & D'Haeseleer, 1997). In het interview wordt uitgevraagd hoe de respondenten Psychologie ervaren op de universiteit. Door de ervaring uit te vragen en Psychologie te vergelijken met Toegepaste Psychologie kan er gekeken worden wat de verschillen zijn en wat fijner ervaren wordt en hoe dit kan. Het kan zijn dat de keuze om over te stappen wordt gemaakt door de specifieke kenmerken van de opleiding Psychologie.

achtergrondvariabelen

Geslacht is de meest besproken achtergrondvariabele, want mannen en vrouwen verschillen in interesse in bepaalde onderwerpen van elkaar (Taber, 1991). Vrouwen richten zich meer op intrinsieke waarden, 'zachte' en niet-technische studies terwijl mannen zich doorgaans op utilitaire waarden, 'harde' technische studies en naamsbekendheid van de instelling verkiezen (Berings & D'Haeseleer, 1997). Dit wordt bevestigd door het feit dat Toegepaste Psychologie en Psychologie een 'zachte' en niet technische studie is en de man-vrouwverhouding onevenredig verdeeld is. Bij Toegepaste Psychologie is 69% vrouw (Studiekeuze123, z.d.-a) en bij Psychologie is 79% vrouw (Studiekeuze123, z.d.-b).

Het sociale milieu waarin iemand opgroeit is eveneens van invloed op de studiekeuze. Het opleidingsniveau van het kind en ouders blijkt vaak gelijk te zijn (Van den Broek, 2018). Tot slot spelen de persoonlijkheidskenmerken van studenten een rol. Het gaat hierbij om de wisselwerking tussen persoonskenmerken en kenmerken van een studie. Op deze manier kan er onderscheid gemaakt worden tussen studenten en studierichtingen die meer of minder realistisch, artistiek, sociaal, onderzoekend, ondernemend en conventioneel zijn. Onderzoek laat zien dat er congruentie is tussen persoonlijkheid van de studenten en de kenmerken van een opleiding (Porter & Umbach, 2006). Als er gekeken wordt naar de studie Toegepaste Psychologie is dit een studie waarbij er veel sociaal contact plaats vindt (Hogeschool Leiden, z.d.). Er wordt veel in de praktijk gedaan en daardoor staat de student in contact met andere mensen om gedrag te beïnvloeden of te veranderen door middel van coaching, training of een interventie. De persoonlijkheidskenmerken van de studenten moeten dus aansluiten bij een sociale studie om een goede match te hebben tussen de student en de studie. De studie Psychologie is meer onderzoekend, aangezien zij meer vakken hebben die over onderzoeken en het analyseren van onderzoeken gaan (Universiteit Leiden, z.d.).

De overstap naar Psychologie of toch niet?

In het onderzoek van Luken (2009) wordt geconcludeerd dat naarmate een student via (informele) contacten met de staf sterker geïntegreerd is in de sociale structuur van de opleiding, de studievoortgang en de tevredenheid van de student positief wordt beïnvloed, waardoor de kans op studievertraging en -uitval afneemt. Vanuit het onderzoek van de onderwijsraad (2008) blijkt het belangrijk te zijn om in de eerste periode de student zo veel mogelijk te laten binden in academisch en sociaal zicht. Er kan gesproken worden over academische en sociale integratie

Academische integratie wil zeggen dat de student kan participeren in een academische omgeving. Dat betekent het leveren van goede studieprestaties, aangaan van interacties met medestudenten, docenten en staf met betrekking tot de literatuur (vragen stellen tijdens een college of werkgroep). Sociale integratie heeft betrekking op contacten met medestudenten, extra-curriculaire activiteiten en deelname aan het studentenleven. Prins (1997) stelt dat sociale integratie eerst plaats moet vinden voordat academische integratie plaats kan vinden. Integratie en binding liggen dicht bij elkaar. Als er over integratie wordt gesproken lijkt het te gaan om opgenomen zijn en actief participeren in een gemeenschap. Bij binding gaat het om betrokkenheid en verbondenheid die voortkomen uit deze integratie.

Wat zijn de beweegredenen van eerstejaars studenten van de opleiding Toegepaste Psychologie om na het behalen van hun propedeuse naar de universiteit te vertrekken om Psychologie te studeren? Hoe de onderzoeker deze onderzoeksvraag heeft onderzocht zal duidelijk worden in de methode die nu behandeld gaat worden.

Hoofdstuk 3: Methode

onderzoeksmethode

Voor dit onderzoek zal een kwalitatieve onderzoeksmethode gebruikt worden. De kwalitatieve onderzoeksmethode wordt gekozen, omdat dit goed past bij het achterhalen van de beweegredenen van de eerstejaars studenten die zijn overgestapt naar Psychologie. De informatie wordt gewonnen doordat er op de achterliggende behoeftes van de studenten wordt doorgevraagd. Dit kan beter uitgevraagd worden in een interview met een respondent dan in een enquête. Tijdens een interview kan er doorgevraagd worden op het antwoord dat de respondent geeft, bij een enquête kan dit niet en daarom zal de doorvraag minder goed aansluiten op het antwoord van de respondent en minder informatie omvatten. Tijdens dit onderzoek gaat het om de kwaliteit van informatie in plaats van zo veel mogelijk informatie over de onderzoeksdoelgroep. Daardoor is er voor kwalitatief onderzoek gekozen (Baarda et al., 2013). Binnen de kwalitatieve onderzoeksmethode zijn er ook weer verschillende methodes die gebruikt kunnen worden. Voor dit onderzoek zal het individuele diepte interview methode gebruikt worden. Deze methode wordt gebruikt om meer te weten te komen over achterliggende opvattingen en meningen van de respondent. Door de interactie tussen de interviewer en de respondent kan de interviewer zo veel mogelijk informatie vergaren als hij wil.

De informatie wordt uitgevraagd aan de hand van semigestructureerde interviews. Een semigestructureerd interview is een interview waarbij het onderwerp en de belangrijkste vragen van te voren zijn vastgesteld. Het doorvragen komt tot stand door de interactie met de respondent en ligt hierdoor niet vast, net zoals de volgorde waarin de vragen gesteld worden (Baarda et al., 2013). Het doel van de interviews is om inzicht te krijgen in de beweegredenen van de studenten die de overstap hebben gemaakt, om informatie te achterhalen hoe de overstap is verlopen en hoe het nu gaat met de respondenten. De informatie van hoe de overstap is verlopen en hoe het nu gaat zal voor inzichten zorgen. Inzichten die ervoor zorgen dat het onderzoeksteam weet waar de respondenten tegen aan lopen. Het doel is om met die informatie toekomstige eerstejaars te kunnen

ondersteunen om een weloverwogen keuze te maken zodat studievertraging en -uitval voorkomen wordt.

Topiclijsten

Aan de hand van topiclijsten worden er vragen gesteld aan de respondenten. Een topiclijst is een lijst waar de onderwerpen instaan die gesteld moeten worden tijdens het interview (Baarda et al., 2013). Een onderwerp wordt ook wel een *topic* genoemd, vandaar de naam topiclijst. De *topics* worden gevormd door te kijken naar de onderzoeksvraag, de doelstelling en de literatuur. Aan de hand van deze informatie kunnen *topics* en *subtopics* gevormd worden om te bepalen wat belangrijke onderwerpen zijn zodat ze uitgevraagd kunnen worden tijdens de interviews. Om te bepalen of iets een *topic* of een *subtopic* is, wordt de splitsingstechniek gebruikt. De splitsingstechniek zorgt ervoor dat er een goed overzicht komt op alle aspecten die uitgevraagd moeten worden van één *topic*. Er kan hierdoor besloten worden om bepaalde *topics* weg te laten en alleen de belangrijkste *topics* uit te vragen (baarda et al., 2013).

De *topics* moeten in een logische volgorde achter elkaar komen, op deze manier is het makkelijker voor de respondent om te antwoorden. Als eerst zal de onderzoeker de respondent verwelkomen en structuur creëren. Structuur wordt gecreëerd door randzaken te benoemen zoals anonimiteit, vragen of het gesprek mag worden opgenomen, de respondent bedanken voor de vrijgemaakte tijd en benoemen dat de respondent altijd vragen mag stellen. Nadat de randzaken benoemd en gecontroleerd zijn, zal de onderzoeker het doel van het onderzoek en het interview herhalen. Als laatste wordt er gecheckt of alles duidelijk is en of de respondent nog vragen heeft. Als blijkt dat alles duidelijk is, wordt er begonnen met het uitvragen van de *topics*.

Tijdens het uitvragen van de *topics* is het fijn om te beginnen met de luchtigere vragen, hierdoor kan de respondent wennen aan de setting en kunnen eventuele zenuwen afnemen. Als er meteen een zware vraag wordt gesteld, kan de respondent in de weerstand komen, de vraag oneerlijk beantwoorden of (meer) zenuwen krijgen. Dit zou uiteraard de antwoorden kunnen beïnvloeden en daarmee ook de resultaten van het onderzoek. Tijdens het uitvragen van de *topics* wordt er begonnen met de onderzoeksvraag: "wat is de reden dat je naar de universiteit bent gegaan?". Door het gesprek breed te beginnen, wordt er op een natuurlijke manier gestuurd naar de verschillende *topics*. De eerste vraag kan beantwoord worden met informatie die automatisch naar een andere topic leidt. Een respondent kan bijvoorbeeld beginnen over het feit dat hij of zij veel vrienden heeft die op de universiteit studeren. Hierdoor kan er op een natuurlijke wijze doorgevraagd worden met de vragen die onder de *topic* 'sociale omgeving' staan. Het voordeel hiervan is dat de respondent op het begin zelf bepaald welke richting het gesprek op gaat, langzaam in het gesprek groeit en zich op zijn gemak gaat voelen. Wanneer de respondent zich op zijn gemak voelt, zal die zijn kritische houding temperen, daardoor minder snel in de weerstand schieten, en zich eerder bloot durven geven aan de onderzoeker. Tevens kan de onderzoeker beter in het interview komen wanneer hij begint met luchtige vragen (baarda et al., 2013).

Het is fijn om de vragen in chronologische volgorde te zetten, omdat vragen over het heden emotioneler beladen kunnen zijn dan die uit het verleden. De eerste *topic* zal gaan over de reden van de keuze, waarbij de respondent de vrijheid krijgt om te vertellen en het interview zelf een richting op stuurt. De onderzoeker zal hierna de *topics* die nog niet besproken zijn in chronologische volgorde uitvragen. Dit begint met de *topic* 'informatie over de universiteit' waarbij er uitgevraagd wordt hoe de respondent informatie heeft verzameld en het interview eindigt met hoe de universiteit wordt ervaren door de respondent. Hierdoor zit er een chronologische volgorde in van het moment waarop er een keuze wordt gemaakt door de respondent tot het moment waarop deze keuze ervaren wordt door de respondent.

Onderbouwing Topiclijst

De vragen zijn van het verleden naar het heden ingedeeld, zoals beschreven. Daarom wordt er begonnen met het uitvragen van 'de keuze' en geëindigd met de daadwerkelijke 'ervaring op de universiteit'. De verschillende onderdelen van de topiclijst zullen nu verantwoord worden per *topic*.

De keuze

In deze *topic* wordt er uitgevraagd waar de keuze vandaan komt om van het hbo naar de universiteit te vertrekken. Hier wordt de attitude van het individu uitgevraagd, zoals naar voren komt in het TPB. In het TPB komt naar voren dat er bepaalde zaken zijn die ervoor zorgen dat de attitude van het individu beïnvloed worden. Deze zaken zullen worden uitgevraagd, bijvoorbeeld de baangarantie of de arbeidsvoorwaarden. Niet alles wordt direct letterlijk gevraagd, omdat dit voor sturing kan zorgen. Als het niet ter sprake komt, zal het ter controle worden gevraagd. Deze controle vragen staan onderaan de topiclijst, onder het kopje 'specifieke vragen'. De vragen zullen zo open mogelijk gesteld worden, om sturing te voorkomen.

Informatie over de universiteit

Vanuit de onderzoeker en de opdrachtgever is er de vraag om te achterhalen waar de studenten hun informatie vandaan hebben gehaald en of ze informatie gemist hebben in het proces. De opdrachtgever heeft de gemiste informatie nodig, zodat zij weten hoe de toekomstige eerstejaars beter ondersteund kunnen worden in het maken van een weloverwogen keuze. Hierdoor is het van belang om te achterhalen of er bepaalde informatie gemist wordt, niet gevonden wordt of onduidelijk is voor de respondenten.

Sociale omgeving

De sociale omgeving speelt een grote rol in het leven van een adolescent. Dit blijkt uit de doelgroepsanalyse, de behoefte aan sociale integratie en uit de subjectieve norm van het TPB. Hierdoor is het goed om te achterhalen welke rol de sociale omgeving speelt in het maken van de studiekeuze.

Verwachting van de universiteit

Deze *topic* heeft te maken met de waargenomen gedragscontrole, omdat de verwachting van het eigen kunnen in combinatie met de ervaring van hoe het daadwerkelijk is gegaan wordt uitgevraagd. Hierdoor ontstaat er een beeld van hoe de respondent dacht dat het zou zijn en hoe het daadwerkelijk is gegaan.

Ervaring universiteit

Voor het onderzoek is het belangrijk om te kijken hoe het nu daadwerkelijk gaat met de studenten die op Psychologie zitten. De informatie die hieruit voortvloeit kan gebruikt worden in de ondersteuning van toekomstige eerstejaars studenten die de overstap willen maken zodat zij een weloverwogen keuze kunnen maken op basis van ervaringen.

De respondenten

De werving van respondenten is via het netwerk van de onderzoeker gegaan. De onderzoeker heeft verschillende nummers gekregen via zijn netwerk en heeft hen benaderd via Whatsapp. De twee verstuurd berichten kunnen in bijlage twee worden gelezen. Het eerste bericht is verstuurd in groepsapps met (oude)klasgenoten en (oude)projectgroepen van verschillende vakken en minoren van de opleiding Toegepaste Psychologie. Op het eerste bericht zijn verschillende reacties gekomen van oud klasgenoten van de onderzoeker. De onderzoeker heeft van deze oud klasgenoten de nummers gekregen van de studenten die de overstap hadden gemaakt. Naar deze personen is het tweede bericht verstuurd. Hier zijn tien respondenten uit voortgekomen. De tien respondenten zijn gekozen op basis van verschillende studie jaren. De

respondenten hebben dus in verschillende jaren Toegepaste Psychologie gestudeerd. De verdeling is als volgt: één student uit jaar 2016/2017, vier studenten uit studiejaar 2017/2018, drie studenten uit jaar 2018/2019 en twee studenten uit jaar 2019/2020.

Van de tien respondenten zijn er twee mannen en acht vrouwen. Dit klopt ongeveer met de weerspiegeling van de algehele man-vrouwverdeling van de opleiding Toegepaste Psychologie, want 31% is man en 69% was vrouw in 2018 volgens Studiekeuze123 (z.d.-a). De leeftijd van de respondenten ligt tussen de 19 en 24 jaar. Twee van de tien studenten hebben het eerste jaar Psychologie niet behaald en zijn teruggekomen naar Toegepaste Psychologie, zij zitten nu in het laatste jaar van Toegepaste Psychologie. Drie respondenten zijn de bachelor Psychologie aan het afronden, twee studenten zitten in het tweede jaar van Psychologie, twee zitten in het eerste jaar van Psychologie en één respondent is bezig met zijn master Klinische Psychologie. De zeven studenten die met de bachelor bezig zijn hebben allemaal vakken die ze nog moeten herkansen, maar ze kunnen de studie nog wel in drie jaar afronden. Zeven van de tien respondenten hebben op de middelbare school vwo gedaan, maar alle respondenten hebben havo afgerond. Er zijn hier diverse redenen voor te noemen. Vier van de zeven respondenten geeft aan een motivatiegebrek te hebben gehad, de resterende drie hadden problemen thuis of met zichzelf. Bij problemen met zichzelf kan gedacht worden aan mentale problemen zoals depressie, de problemen thuis zijn niet verder uitgevraagd uit doordat.

Betrouwbaarheid & validiteit

De onderzoeker heeft de betrouwbaarheid zo groot mogelijk gehouden door rekening te houden met de volgende aspecten:

- Het gebruiken van de methode die het best bij de onderzoeksvraag past. De kwalitatieve onderzoeksmethode is toegepast op het onderzoek, omdat deze methode volgens de onderzoeker het beste bij de onderzoeksvraag past. Het gaat om de kwaliteit van de informatie in plaats van de kwantiteit van informatie in dit onderzoek. Daarnaast hebben de antwoorden meer diepgang, doordat er kan worden doorgevraagd op antwoorden van respondenten tijdens de interviews.
- Feedback. Door een derde partij kritisch naar het plan van aanpak te laten kijken kunnen grove fouten voorkomen worden en eventueel tijdig bijgesteld worden. Het plan van aanpak is meerdere keren voorzien van feedback door de begeleider en hierdoor zijn er tussendoor kritische vragen gesteld waardoor het onderzoek betrouwbaarder is geworden.
- *Topics* onderbouwen aan de hand van literatuur. De *topics* zijn voortgekomen uit literatuur, wat een wetenschappelijke fundering geeft voor de vragen die gesteld worden tijdens de interviews.
- Respondenten gevraagd uit verschillende studie jaren, hierdoor wordt de kans kleiner dat de resultaten gebaseerd zijn op variabelen die alleen in dat specifieke jaar van toepassing is geweest of dat de respondenten elkaar beïnvloed hebben doordat zij bijvoorbeeld in dezelfde klas zaten.

De validiteit wordt gewaarborgd door:

- Dicht bij de onderzoeksvraag blijven. Tijdens het opstellen van de topiclijst, doorvragen tijdens de interviews en het schrijven van de resultaten. Door steeds de onderzoeksvraag in het oog te houden blijft het doel scherp en wordt die gewaarborgd.
- Interviews zijn opvraagbaar voor de lezer. Door de interviews te transcriberen kan de lezer van het onderzoek eventueel controleren of de interpretaties van de interviews kloppen en zo wordt de validiteit gewaarborgd.

De kwalitatieve analyse

Het analyseren is verlopen volgens drie onderzoekersactiviteiten: waarnemen, analyseren en reflecteren. Tijdens het waarnemen wordt het materiaal verzameld dat geanalyseerd gaat worden. In dit geval zijn het de tien uitgewerkte interviews van de

respondenten die geïnterviewd zijn. Tijdens het analyseren kijkt de onderzoeker wat het materiaal, de interviews, voor informatie bevat. Dit wordt gedaan door de interviews te lezen en te interpreteren wat er gelezen wordt. De betekenis geven aan wat er gelezen wordt ontstaat door twee handelingen: ontleden en synthetiseren. Ontleden zorgt ervoor dat alle belangrijke informatie over het onderwerp uitgezocht wordt. De interviews zijn ontleed door open te coderen. De kern van open coderen is om te laten zien dat er niet op zoek wordt gegaan naar hetgeen wat de onderzoeker al weet, maar open te staan voor nieuwe thema's (Baarda et al., 2013). De onderzoeker eerst alle onbelangrijke informatie doorgestreept en vervolgens is er gekozen om labels toe te kennen aan de stukken tekst. De volgende stap die de onderzoeker heeft gezet is axiaal coderen. Bij deze stap zijn alle codes uit de verschillende interviews bij elkaar gebracht en is er gekeken wat de overlappende thematiek is. Deze manier van axiaal coderen wordt categoriseren genoemd en behoort tot de stap die na het ontleden komt, namelijk het synthetiseren (Baarda et al., 2013). Door te categoriseren zijn er een aantal onderwerpen overgebleven die allemaal betrekking hebben op de onderzoeksvraag. Deze onderwerpen zijn in een tabel gezet, zodat de onderzoeker overzicht kan behouden. Dit bestand heeft de onderzoeker uitgeprint en is toen de belangrijke woorden gaan markeren. De laatste stap van het analyseren is het reflecteren. Hier wordt er gekeken in welke mate de resultaten van de analyse hebben bijgedragen aan de beantwoording van de onderzoeksvraag (Baarda et al., 2013). Tijdens dit proces kunnen er nieuwe labels ontstaan, die nog niet eerder gezien zijn. Tijdens dit onderzoek is dat ook gebeurd, de achtergrond van de respondenten is pas later opgevallen. De onderzoeker kwam er op dit moment achter dat zeven respondenten vwo hebben gedaan op de middelbare school en zag toen verschillende overeenkomsten tussen de respondenten.

Hoofdstuk 4: Resultaten

De resultaten worden besproken aan de hand van de vijf verschillende topics, omdat hierin de resultaten gevonden zijn. De eerste *topic* genaamd 'keuze' gaat over de beweegredenen van de respondenten, dus waarom hebben zij de keuze gemaakt om over te stappen naar Psychologie. Daarna worden de andere vier topics besproken. Door deze informatie zal de opdrachtgever inzicht krijgen in hoe eerstejaars Toegepaste Psychologie studenten het beste ondersteund kunnen worden om een weloverwogen keuze te maken. Van de tien respondenten hebben er twee respondenten hebben het eerste jaar Psychologie niet gehaald. De acht studenten die nog steeds Psychologie studeren hebben achterstanden, maar kunnen de studie nog nominaal afsluiten. De twee studenten die Psychologie niet behaald hebben, hebben één jaar studievertraging opgelopen en één van de twee studenten heeft aangegeven geen weloverwogen keuze gemaakt te hebben. Dit laat zien dat er daadwerkelijk behoefte is aan ondersteuning om een weloverwogen keuze te maken.

De respondenten benoemen verschillende beweegredenen waarom zij de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie. De beweegredenen worden eerst opgesomd en daarna toegelicht. De beweegredenen van de respondenten zijn:

- Te weinig uitdaging
- Te weinig diepgang in de theorie
- Zelfstandig te werk willen gaan
- Interesse in klinische psychologie

Iedere respondent heeft in het interview benoemd dat de propedeuse Toegepaste Psychologie hem of haar te makkelijk af is gegaan. De respondenten geven aan dat ze te weinig zijn uitgedaagd en dat tentamens behaald zijn met minimale inspanning. Er wordt ook verteld door de respondenten dat wanneer zij een tentamen hadden, aan twee dagen studeren genoeg tijd hebben gehad om de tentamens te behalen met ruime voldoende. Hieruit hebben de respondenten de conclusie getrokken dat ze een niveau hoger kunnen.

De tweede beweegreden is dat de respondenten te weinig diepgang in de theorie ervaren. Ze geven aan dat zij het leuk vinden om verschillende theorieën te leren en op zoek zijn naar diepgang in de theorie. De theorie van Toegepaste Psychologie wordt ervaren als te oppervlakkig. Een respondent geeft een passend voorbeeld: "Ik ging doorvragen over de theorie, omdat ik het interessant vond en meer wilde weten, toen zei de docent dat ik dat niet hoefde te weten voor het tentamen, toen merkte ik dat de stof vaak diepgang miste naar mijn mening". De respondenten geven aan dat zij denken meer diepgang te krijgen bij Psychologie, omdat het onderwijs meer gericht is op onderzoeken en daardoor meer diepgang krijgt. Bij Psychologie worden de theorieën vanuit verschillende onderzoeken bekeken en onderzocht in plaats van dat er alleen geleerd wordt wat de theorie is, wat bij Toegepaste Psychologie het geval is. Door onderzoeken te lezen over theorieën en de theorieën te bekijken vanuit de verschillende standpunten, zorgt voor meer diepgang in de theorie volgens de respondenten.

De derde beweegreden is dat de respondenten zelfstandig te werk willen gaan. Zij willen meer zelfstandigheid en vertellen dat de manier van lesgeven hen te veel aan de middelbare school doet denken. Dit komt door de vele contacturen, het les krijgen in klassen, het huiswerk dat wordt meegegeven en veel verplichte lessen. Alles wat een middelbare school ook heeft volgens de respondenten en dat voelt voor hen niet als een volgende 'serieuze' stap. De hoeveelheid projecten vinden de respondenten ook vervelend. Dit komt door het feit dat ze afhankelijk zijn van groepsgenoten die in hun ogen vaak slechte kwaliteit leveren of niks uitvoeren. Daarnaast moet er overlegd en vergaderd worden, waardoor het aantal contacturen nog meer wordt en de respondenten nog langer op de hogeschool moeten blijven. Hierdoor ervaren zij nog minder zelfstandigheid doordat ze verplicht zijn om te blijven.

De respondenten hebben aangegeven interesse te hebben in de master Klinische Psychologie. Negen van de tien respondenten wisten voordat zij aan de opleiding Toegepaste Psychologie begonnen door te willen stromen naar Psychologie om dus vervolgens de master Klinische Psychologie te gaan volgen. Om deel te mogen nemen aan de klinische master, moet de respondent in het bezit zijn van een bachelor Psychologie. De respondenten hebben geen vwo diploma behaald en daardoor hebben zij een propedeuse op het hbo nodig om door te kunnen stromen naar Psychologie. De respondenten zouden ook pas na de bachelor Toegepaste Psychologie kunnen vertrekken in plaats van na het behalen van de propedeuse. Alle respondenten geven aan liever meteen over te stappen omdat ze hierdoor drie jaar korter studeren en geleidelijk kunnen wennen aan de universiteit en de werkwijze die daar gehanteerd wordt. De respondenten geven aan interesse te hebben in de master Klinische Psychologie, omdat zij dit inhoudelijk interessant vinden en graag klinisch psycholoog willen worden. Een ander argument om de klinische kant op te gaan is, omdat er gedacht wordt een beter toekomstperspectief te hebben wanneer zij de klinische master behalen dan wanneer zij een Toegepaste Psychologie bachelor behaald hebben. Het toekomstperspectief gaat dan voornamelijk over de breedte van beroepsmogelijkheden en niet over de arbeidsvoorwaarden. De respondenten denken meer kans te hebben op een baan wanneer zij een universitaire bachelor afronden dan een hbo bachelor. Dit wordt gebaseerd op het feit dat universiteit hoger een hoger niveau is dan hbo.

Informatie over de universiteit

Alle respondenten geven aan de praktische informatie gezocht en gevonden te hebben via de website van de universiteit. De respondenten waren voornamelijk op zoek naar de toelatingseisen van de klinische master en het curriculum van de studie Psychologie. Zij vonden de informatie toegankelijk, helder en konden alle informatie vinden waar zij behoefte aan hadden. Daarnaast zijn veel respondenten naar de open (master)dagen geweest en hebben zij deelgenomen aan het proefstuderen. Tijdens het proefstuderen mochten de respondenten aansluiten bij een werkgroep en konden zij vragen stellen aan studenten. Dit werd als de meest waardevolle informatie beschouwd, omdat ze hier ervaringen konden uitvragen van de studenten die daadwerkelijk Psychologie

studeerden. De respondenten hebben aan deze oriënterende activiteiten deelgenomen tijdens hun eerste jaar Toegepaste Psychologie. De respondenten moesten eerst hun propedeuse behalen voordat zij naar Psychologie konden doorstromen en daardoor zijn zij pas tijdens het eerste jaar gaan oriënteren op de studie Psychologie. De respondenten geven aan dat ze wisten dat ze door gingen stromen, omdat ze intrinsiek gemotiveerd waren en de oriënterende activiteiten moesten voor bevestiging zorgen.

Verder wordt er informatie gewonnen uit de sociale omgeving. Huisgenoten, vrienden, klasgenoten en familie die universiteit studeren of hebben gestudeerd fungeren als informatiebronnen. De respondenten gaan hier voornamelijk op zoek naar ervaringen van hoe het leven er op de universiteit uitziet. De informatie die echter wordt gemist is de ervaring van hoe het is om de overstap te maken van het hbo naar de universiteit. Er wordt aangegeven dat er behoefte is aan informatie van iemand die deze stap heeft gemaakt en hoe dit ervaren wordt. De respondenten wisten dat de universiteit theoretischer is en de hogeschool meer praktisch, maar wat houdt dat in en hoe kan er voorbereid worden op deze overgang?

De respondenten geven aan geen informatie gevraagd te hebben aan de studieloopbaanbegeleiders of docenten op de hogeschool. Respondenten vertellen dat ze het moeilijk vonden om uit het niets over dit onderwerp te beginnen. Ze zouden het fijn gevonden hebben als de keuze om over te stappen vanuit de opleiding bespreekbaar gemaakt zou worden. Daarnaast hebben respondenten het gevoel gehad dat de keuze om over te stappen niet gewaardeerd werd door docenten. Hierdoor vonden zij het lastig om het onderwerp te bespreken met hun docenten of studieloopbaanbegeleider. Een respondent zegt het volgende: "Ik had wel het gevoel dat docenten voornamelijk, denk ik, in het belang van de hogeschool dachten en als hogeschool wil je liever dat studenten een studie afmaken op de hogeschool en dat merkte ik wel, ze waren niet altijd zo ondersteunend " en "Ik denk dat ik het meest de ondersteuning en de informatie vanuit de hogeschool heb gemist want dan vertelde ik mijn plan en dan was het zo van ja oké, dit is jouw plan maar dan zeiden ze niet we gaan je helpen. Het is niet dat ze zeiden doe maar liever niet maar eigenlijk had ik wel het gevoel van dat ze niet echt waardeerde, zoals ik al eerder zei de cultuur stond er wel een beetje naar van oh gaat er weer eentje weg".

Sociale omgeving

De respondenten geven aan dat hun sociale omgeving een positieve invloed heeft gehad op de keuze om over te stappen. De sociale omgeving heeft een positieve bijdrage geleverd door te communiceren dat zij vertrouwen hebben in de capaciteiten en vaardigheden van de respondenten. Het gevolg is dat de respondenten meer zelfvertrouwen gekregen hebben en gemotiveerder werden om de overstap te maken. De sociale omgeving bestaat voornamelijk uit de ouders, broers/zussen en de vriendengroep.

Alle respondenten op één na, geven aan geen sociale druk gevoeld te hebben vanuit hun sociale omgeving om de overstap te maken. Toch vertellen de respondenten dat zij de overstap 'normaal' vinden en vergelijken zichzelf met hun sociale omgeving. Respondenten zeggen bijvoorbeeld: 'Mijn zus doet rechten, maar die had ook hetzelfde gedaan, de overstap van hbo naar uiversiteit en ik zag het ook als vanzelfsprekend' en 'Als je het er vaak met andere over hebt die het ook gaat doen, dan is de keuze als snel gemaakt, ik heb niet mega lang getwijfeld' en 'ik zit in een omgeving waar iedereen naar de universiteit gaat, dat vind ik wel normaal'.

Verwachting van de universiteit

De respondenten verwachten dat ze tijdens de studie Psychologie veel zelfstandiger te werk moeten gaan en meer moeten studeren. Het zelfstandiger te werk gaan wordt uitgelegd als veel zelfstudie doen, minder contacturen maar meer uren in de literatuur stoppen en minder begeleiding krijgen. Daarnaast verwachten de studenten dat ze veel

meer literatuur krijgen en dat ze meer moeten studeren, omdat het niveau hoger is en omdat ze tijdens Toegepaste Psychologie met minimale inspanning de tentamens met ruime voldoende afsloten.

Toch geven maar drie respondenten aan zelfverzekerd te zijn dat hun niveau van vaardigheden en capaciteiten aansluiten op die van de studie Psychologie aan de universiteit. Zij baseren hun zelfverzekerdheid op het feit dat het eerste jaar hun propedeuse hebben behaald met minimale inspanning. De andere respondenten twijfelen aan het feit of hun niveau van vaardigheden en capaciteiten aansluit op het niveau van Psychologie op de universiteit. De twijfels komen door eerdere ervaringen van het falen van vakken op de middelbare school. Echter hebben deze respondenten toch de overstap gemaakt en zitten zij, op twee na, nog steeds op de universiteit. De twee respondenten die de overstap niet hebben gehaald, hadden dezelfde verwachtingen als de respondenten die de overstap wel hebben gehaald. Het verschil tussen deze twee respondenten en de rest van de respondenten zit hem in het feit dat zij het de universiteit heel anders ervaren hebben. Hier zal in het volgende kopje meer informatie over gegeven worden.

Ervaring universiteit

Alle respondenten op één na geven aan blij te zijn met de gemaakte keuze om over te stappen naar de universiteit. De zelfstandigheid bij Psychologie wordt vaak als reden gegeven waardoor de respondenten tevreden zijn met de overstap naar de universiteit. zelfstandigheid wordt ervaren door de volgende aspecten: zelf bepalen wanneer er gestudeerd gaat worden, niet afhankelijk zijn van andere groepsgenoten en weinig contacturen. Hierdoor ervaren de respondenten vrijheid waardoor zij het gevoel hebben een serieuze stap gezet te hebben in plaats van nog langer op de middelbare school te zitten. De respondenten geven echter wel aan dat zij hebben moeten wennen aan deze zelfstandigheid. Het is voornamelijk schakelen in de manier van werken, want bij Toegepaste Psychologie hebben de respondenten ervaren dat docenten achter hun aanzaten en op bij Psychologie moeten ze alles zelf uitzoeken, zelfs de kleinste dingen. Na een paar maanden hebben de respondenten hun eigen draai kunnen vinden en zijn ze blij met de gemaakte keuze. De twee respondenten die de overstap niet hebben gehaald geven aan dat zij de zelfstandigheid te groot vonden. Ze hadden verwacht dat Psychologie veel zelfstandiger zou zijn dan Toegepaste Psychologie, maar zó zelfstandig hadden ze het niet verwacht. Ze vonden het moeilijk om zelfstandig te studeren en hier zelf tijd voor in te plannen. De tactiek van een aantal dagen voor een tentamen studeren werkte ook niet meer en daardoor werden tentamens niet behaald. De respondenten hebben gemerkt dat zij behoefte hebben aan de verplichte contacturen, omdat zij daardoor het gevoel hebben gedwongen worden te studeren. Dit gevoel komt door de aanwezigheid van de docent die in de klas aanwezig is.

De respondent die ontevreden is met de gemaakte keuze, heeft aangegeven dat zij geen weloverwogen keuze gemaakt heeft. Ze heeft dezelfde beweegredenen als de andere respondenten en de verwachtingen waren hetzelfde als de andere respondenten. Het verschil tussen deze respondent en de andere respondenten is echter dat zij voornamelijk de keuze heeft gebaseerd op de informatie van haar vriendinnen. De respondent geeft aan dat haar vriendinnen Psychologie studeerde in Leiden en dat ze van hun alle informatie kreeg en verder geen andere informatie heeft gezocht. De respondent wist van tevoren al dat ze psycholoog wilde worden en dat doel wilde ze nastreven. Voordat ze naar Toegepaste Psychologie kwam, had ze dit doel samen met haar vriendinnen gemaakt. De vriendinnen waren in het bezit van een vwo diploma en hierdoor konden zij direct op de universiteit starten. Toen de onderzoeker vroeg of de respondent beïnvloed is door haar vriendinnen om over te stappen naar Psychologie gaf ze aan van niet. Ze gaf aan dat het toeval was dat zij allemaal dezelfde interesse hadden.

De respondenten ervaren meer afstand tot de docenten op de universiteit. Ze geven aan dat dit komt doordat de setting formeler is en er meer hiërarchie is op de universiteit.

Hierdoor durven de respondenten minder snel iets te vragen wanneer zij zaken niet begrijpen. Ze zoeken het liever zelf uit, dan dat ze dit vragen. Omdat ze de drempel te hoog vinden om iemand te benaderen.

Bij de opleiding Toegepaste Psychologie ervaren de respondenten veel meer interactie met hun medestudenten dan bij Psychologie. Dit komt doordat er bij Toegepaste Psychologie veel meer contacturen zijn en alles met dezelfde klas wordt gedaan. Door de vele contacturen ontstaat er een hechtere band onderling, omdat er meer tijd wordt gespendeerd met elkaar en hierdoor ook meer gedeeld wordt. Toch geven de meeste respondenten aan de sociale interactie niet te missen, omdat de sociale interactie vanuit eigen initiatief opgezocht kan worden. Als een persoon zin heeft in sociaal contact kan hij dit opzoeken, maar het gebeurt op eigen initiatief. Hierdoor is sociaal contact vrijblijvender dan bij Toegepaste Psychologie waar iemand niet om de sociale interactie heen kan, aangezien er veel in groepsverband wordt gedaan zoals groepsprojecten en verplichte colleges. De twee respondenten die het niet gehaald hebben geven aan dat ze de hechtere band van een klas wel gemist hebben bij Psychologie. Ze hadden het gevoel echt een nummertje te zijn en vonden het onprettig dat niemand ze zou missen als ze een werkgroep afwezig zouden zijn. Bij Toegepaste Psychologie zouden ze een appje krijgen van iemand uit de klas, maar bij Psychologie hadden ze het gevoel dat niemand het op zou merken.

Hoofdstuk 5: Conclusie

Als er gekeken wordt naar de onderzoeksvraag zijn er meerdere beweegredenen die invloed hebben gehad op de keuze om over te stappen van Toegepaste Psychologie naar Psychologie.

De beweegredenen

Negen van de tien respondenten hadden van te voren al de wens om door te stromen naar de opleiding Psychologie. Deze respondenten wisten voordat zij begonnen aan de opleiding Toegepaste Psychologie dat zij door wilden stromen naar Psychologie, omdat zij interesse hadden in master Klinische Psychologie. De voornaamste reden waarom zij voor de opleiding Toegepaste Psychologie kiezen, is omdat zij niet in het bezit zijn van een vwo diploma. Zeven van de tien respondenten heeft vwo gedaan op de middelbare school, maar heeft tijdens de eindexamens havo afgerond door persoonlijke omstandigheden. Hierdoor kan het logisch zijn dat deze respondenten te weinig uitdaging ervaren en meer diepgang willen in de theorie, want deze behoeftes werden waarschijnlijk wel vervuld op het vwo tijdens de middelbare school. De respondenten geven aan dat de opleiding Toegepaste Psychologie ze doet denken aan de middelbare school en dat het daardoor niet voelt als een serieuze volgende stap. De middelbare school hebben de respondenten afgesloten en de volgende stap in hun ogen is studeren, maar omdat Toegepaste Psychologie voelt als de middelbare school hebben ze het gevoel niet een volgende stap gemaakt te hebben. Dit kan ook verklaren waarom ze liever zelfstandiger willen werken, omdat de respondenten een gevoel kunnen hebben van falen wanneer zij terugdenken aan de middelbare school en daarom geen fijne herinneringen hebben aan die tijd. Een feit dat dit kan bevestigen is dat maar drie van de tien respondenten zelfverzekerd genoeg waren dat zijn of haar niveau aan zou sluiten bij het niveau van de universiteit. Twee van deze drie respondenten hebben alleen havo gedaan op de middelbare school. Dit betekent dus dat bijna alle respondenten die ook vwo hebben gedaan op de middelbare school niet zelfverzekerd genoeg waren van hun capaciteiten en vaardigheden.

Als er gekeken wordt naar de waargenomen gedragscontrole van de *Theory of Planned Behaviour* van Ajzen (1991), wordt er beschreven dat eerdere ervaringen zorgen voor het zelfvertrouwen. Dus als iemand ervaringen heeft waarbij het minder goed is gegaan dan gehoopt, kan dit zorgen voor minder zelfvertrouwen. Bijna alle respondenten twijfelde of hun capaciteiten en vaardigheden voldoende waren voor het niveau van Psychologie aan de universiteit. De respondenten geven aan dat de twijfels komen door

eerdere ervaringen van het falen op de middelbare school. Hierbij wordt er gedacht aan het falen van specifieke vakken die zij weer krijgen bij Psychologie. Statistiek en college in het Engels wordt voornamelijk benoemd waardoor de respondenten twijfelen aan hun eigen kunnen. Wiskunde en Engels waren namelijk vakken waar de respondenten moeite mee hadden op de middelbare school. Toch hebben de respondenten ervoor gekozen om de overstap naar Psychologie te maken, hoe kan dat? Dit kan verklaard worden door de sociale omgeving van de respondenten. Alle respondenten hebben gezegd dat de sociale omgeving heeft gezorgd voor een positieve ondersteuning waardoor zij gemotiveerd waren om de overstap te maken. Als er gekeken wordt naar de sociaal-affectieve ontwikkeling van de respondenten wordt ook hier bevestigd dat de sociale omgeving een belangrijke rol speelt in het leven van de respondenten (Craeynest, 2012).

Ondersteuning toekomstige eerstejaars

Als er gekeken wordt naar hoe de toekomstige eerstejaars van Toegepaste Psychologie ondersteund kunnen worden in het maken van een weloverwogen keuze, kan er gesteld worden dat de respondenten voornamelijk informatie missen over de ervaring van het overstappen. De respondenten geven aan dat alle praktische informatie goed te vinden is via het internet en de open dagen, maar dat ze niet wisten wat de verschillen nou echt waren. Ze missen dus verhalen van personen die ook deze overstap hebben gemaakt en hoe zij dit ervaren hebben. Als de respondenten inzicht in deze informatie hadden gehad, hadden zij zich beter kunnen voorbereiden en was het waarschijnlijk minder omschakelen geweest tijdens de eerste maanden op de universiteit. Veel respondenten geven aan geen informatie via de hogeschool verkregen te hebben, omdat zij het onderwerp niet bespreekbaar durfde te maken bij hun docenten of studieloopbaanbegeleider. Dit komt deels omdat het onderwerp niet besproken wordt door studieloopbaanbegeleiders en de studenten er zelf niet over durven te beginnen. De studenten durven er zelf niet over te beginnen, omdat zij het gevoel hebben dat hun keuze niet ondersteund wordt door de hogeschool. Dit maakt de drempel hoger voor de studenten om het bespreekbaar te maken. Als de opleiding Toegepaste Psychologie toekomstige eerstejaars studenten wil ondersteunen is het belangrijk om het onderwerp bespreekbaar te maken. Als studenten er niet over durven te praten, zullen zij ook niet geholpen kunnen worden.

Uiteindelijk hebben twee van de tien respondenten het eerste jaar Psychologie niet gehaald. Deze twee respondenten hebben allebei alleen havo hebben gedaan op de middelbare school, de rest van de respondenten heeft ook gedeeltelijk vwo gedaan. Deze twee respondenten geven aan dat het niveau wel echt een stuk hoger is en de zelfstandigheid veel groter dan bij Toegepaste Psychologie. Ze geven aan dat er bij Psychologie meer van je zelfstandigheid wordt verwacht. Alles moet zelf uitgezocht worden en docenten controleren niet of bepaalde zaken daadwerkelijk gedaan zijn. Bij Toegepaste Psychologie is deze controle van docenten veel meer aanwezig. Deze twee respondenten hebben misschien de ervaring van hoe het is om over te stappen nog meer gemist dan de personen die vwo hebben gedaan. Deze twee respondenten hebben aangegeven dat zij een andere keuze hadden gemaakt of een betere weloverwogen keuze hadden kunnen maken wanneer zij de ervaringen hadden gehoord van mensen die de overstap hebben gemaakt. De mensen die vwo hebben gedaan, waren een hoger niveau gewend en wisten dat zij dit aankonden, echter door persoonlijke redenen hebben zij het vwo diploma niet behaald.

De sociale omgeving heeft volgens de respondenten geen invloed gehad op de keuze om over te stappen. Toch vergelijken de respondenten zich met personen vanuit hun sociale omgeving die op de universiteit studeren. De respondenten vinden het bijvoorbeeld normaal dat zij naar de universiteit gaan, omdat veel vrienden daar ook studeren. In het TPB bij de subjectieve norm wordt aangehaald dat studiekeizers vaak niet geneigd zijn om aan te geven dat hun sociale omgeving de reden is dat zij kiezen voor een bepaalde studie. Daarnaast wijst de Sociaal affectieve ontwikkeling van de respondenten op het feit dat de sociale omgeving, met name de vriendengroep heel belangrijk is. Dus hier

zou nog meer onderzoek naar gedaan moeten worden om de invloed van de sociale omgeving te achterhalen.

Verder kan er geconcludeerd worden dat bijna alle respondenten tevreden zijn met de overstap die zij gemaakt hebben, één respondent is ontevreden. Deze gaf aan niet goed nagedacht te hebben over haar keuze. Dit is dan ook één van de twee die het niet gehaald heeft. De andere persoon die het niet gehaald heeft is blij dat ze het geprobeerd heeft. De andere respondenten zijn tevreden met de gemaakte keuze, omdat zij bevredigd zijn in hetgeen wat ze miste bij Toegepaste Psychologie: Diepgang in de theorie, zelfstandig werken en uitdaging.

Als er gekeken wordt naar de onderzoeksvraag: Wat zijn de beweegredenen van eerstejaars studenten van de opleiding Toegepaste Psychologie om na het behalen van hun propedeuse naar de universiteit te vertrekken om Psychologie te studeren? Dan kan er geconcludeerd worden aan de hand van de gesproken respondenten dat zij behoefte hebben aan meer diepgang in de theorie, zelfstandiger willen werken, te weinig uitdaging ervaren en interesse hebben in de master Klinische Psychologie. Deze zaken verwachten zij te vinden op de opleiding Psychologie en dat hebben zij ook gevonden. Het beroepsperspectief heeft niet gezorgd voor de keuze, want de respondenten geven aan dat hun keuze gebaseerd is op inhoudelijke interesse en dus intrinsieke motivatie.

De doelstelling van de opdrachtgever: Door inzicht in de beweegredenen te krijgen kunnen studenten uit jaar één beter ondersteund worden om een weloverwogen studiekeuze te maken. De respondenten hebben voornamelijk informatie gemist van de ervaring andere studenten die de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie. De respondenten geven aan dat zij zich beter hadden kunnen voorbereiden en daardoor was de overgang waarschijnlijk soepeler verlopen. De opleiding Toegepaste Psychologie kan de studenten ondersteunen in het maken van een weloverwogen keuze door het onderwerp van overstappen naar de universiteit bespreekbaar te maken. Als de studenten het gevoel hebben dit niet te kunnen bespreken of de drempel te hoog vinden zal het moeilijk worden om deze studenten te ondersteunen in het maken van een weloverwogen keuze.

Hoofdstuk 6: Aanbeveling

Aan de hand van de resultaten en conclusies zou ik onderzoeksteam studiesucces drie aanbevelingen willen doen. Als eerste blijkt er uit de interviews dat de respondenten informatie hebben gemist. De informatie van andere studenten die de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie. Alle praktische informatie zoals toelatingseisen, masters en het curriculum waren duidelijk voor de respondenten. De respondenten hebben aangegeven dat deze gemiste informatie zou kunnen helpen om de duidelijk te krijgen wat nou echt de verschillen zijn tussen de twee studies en hbo en universiteit. Alle respondenten waren op de hoogte dat de universiteit theoretischer is en hbo praktischer, maar wat houdt het in en hoe is het in vergelijking met elkaar? Tijdens de interviews is naar voren gekomen dat iets van een informatieavond of informatiedag zou helpen in het voorzien van deze gemiste informatie. De respondenten hebben aangegeven dat het voor hun van belang is dat er interactie is met de studenten die deze overstap hebben gemaakt. De interactie zou bijvoorbeeld kunnen gaan over hoe de studenten de overstap ervaren hebben, hoe zij de verschillen hebben ervaren, wat zij hebben gedaan om zich aan te passen etc.

Mijn eerste aanbeveling is dat er ruimte wordt gemaakt om zo'n avond te organiseren. Een avond waarbij studenten worden uitgenodigd die de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie. Dit kan een simpele informatieavond zijn waarbij de studenten van Toegepaste Psychologie vragen kunnen stellen aan de studenten die Psychologie studeren. Dit zou bijvoorbeeld in een hoorcollege zaal kunnen plaatsvinden, zodat er genoeg ruimte is voor alle eerstejaars studenten van Toegepaste Psychologie die interesse hebben. Er zouden bijvoorbeeld een aantal studenten van Psychologie op het podium gezet kunnen worden die deze overstap hebben gemaakt

zodat zij hun verhaal kunnen doen. De Toegepaste Psychologie studenten zitten in de zaal, zodat zij hun vragen kunnen stellen. Hierdoor kan er informatie uitgewisseld worden en kunnen de studenten een betere weloverwogen keuze maken, omdat zij nu ervaringen hebben van studenten die de stap daadwerkelijk hebben gemaakt. De antwoorden kunnen cruciale informatie bevatten, waardoor een eerstejaars student misschien denkt dat de universiteit of Psychologie toch geen goede keuze is of juist de bevestiging van wel. Ik denk dat het belangrijk is om twee mensen uit te nodigen die de overstap niet hebben gehaald en twee mensen die de overstap wel hebben gehaald. Hierdoor krijgen de studenten informatie vanuit verschillende ervaringen. De eerstejaars studenten kunnen dan zelf hun conclusie trekken waarom de overstap door de één wel goed ondervonden is en door de ander niet. De studenten zouden geworven kunnen worden aan de hand van het database dat onderzoeksteam studiesucces bezit. Hierin staan alle overstappers vanaf het studiejaar 2016 tot 2019. Er kan een mail gestuurd worden waarin er wordt uitgelegd wat de bedoeling is en hoe deze studenten toekomstige eerstejaars Toegepaste Psychologie studenten kunnen helpen. Eventueel zou er een beloning gegeven kunnen worden voor deze studenten, om hen te motiveren.

Ten tweede zou ik onderzoeksteam studiesucces adviseren om als opleiding Toegepaste Psychologie actief aan eerstejaars te vragen of ze de overstap willen maken naar Psychologie. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden tijdens gesprekken met de studieloopbaanbegeleider. Hierdoor wordt de drempel verlaagd, aangezien de respondenten hebben aangegeven te ervaren dat de drempel te hoog is om informatie te vragen aan de studieloopbaanbegeleiders. De eerstejaars studenten kunnen hierdoor ondersteund worden om een weloverwogen keuze te maken. De respondent die het niet gehaald heeft, heeft namelijk alleen informatie bij haar vriendinnen verzameld. Als zij bijvoorbeeld een gesprek had gehad met een studieloopbaanbegeleider, had zij misschien beter nagedacht over de keuze om over te stappen en had studievertraging voorkomen kunnen worden.

Mijn laatste en tevens derde aanbeveling is om nog meer onderzoek te doen naar de invloed van de sociale omgeving. Aangezien alle respondenten ontkennen beïnvloed te zijn door de sociale omgeving, maar tegenstrijdige antwoorden geven. Door nog meer onderzoek te doen naar de invloed van de sociale omgeving kan de student beter ondersteund worden om een weloverwogen keuze te maken. De ondersteuning kan daardoor gericht zijn op het voeren van gesprekken met deze studenten en praten over de invloed van de sociale omgeving in plaats van informatie voorzien. De respondenten geven namelijk aan geen behoefte te hebben aan extra praktische informatie, omdat die duidelijk en toegankelijk is via de verschillende bronnen zoals internet, open (master)dagen en proefstuderen.

Hoofdstuk 7: Discussie

De onderzoeker kan zich goed vinden in de beweegredenen die de respondenten aangeven. De onderzoeker heeft van te voren nagedacht over mogelijke antwoorden die uit het onderzoek zouden kunnen komen. De antwoorden die bedacht zijn, komen gedeeltelijk overeen met de resultaten. De verwachting was dat de respondenten meer extrinsiek gemotiveerd zouden zijn door bijvoorbeeld het feit dat Psychologie een hoger niveau is dan Toegepaste Psychologie en daarmee de arbeidsvoorwaarden beter zijn dan bij Toegepaste Psychologie. De beweegredenen komen echter voort uit intrinsieke motivatie zoals inhoudelijke interesse in de klinische master, meer uitdaging willen, dieper in willen gaan op de stof doordat iemand geïnteresseerd is en de voorkeur geven aan zelfstandig werken. Nu kan dit ook liggen aan het feit dat acht van de tien respondenten de overstap succesvol hebben doorlopen. Als er meer mensen waren geïnterviewd die de stap niet succesvol hadden doorlopen, zouden er misschien meer extrinsieke motieven verkregen zijn. Het zou een beperking kunnen zijn van het onderzoek, omdat de resultaten een vertekend beeld kunnen geven. Het beeld dat nu geschetst wordt door het onderzoek is dat bijna iedereen doorstroomt naar Psychologie, omdat er interesse is in de klinische master. Nu zou het zo kunnen zijn dat er toevallig

tien mensen zijn geïnterviewd die deze interesse hebben. De kans is klein, maar bestaat natuurlijk wel. De kans is klein, omdat de respondenten uit verschillende jaren zijn geïnterviewd en de respondenten uit hetzelfde jaar hebben in verschillende klassen gezeten.

Een andere beperking zou de achtergrond van de respondenten kunnen zijn. Tijdens de interviews is het niet opgevallen dat zeven van de tien respondenten vwo hebben gedaan op de middelbare school. Dit werd pas duidelijk toen de onderzoeker de interviews ging analyseren. Doordat zeven mensen een vwo achtergrond hebben, kan er een vertekend beeld afgegeven worden. De beweegredenen van te weinig uitdaging bij Toegepaste Psychologie, meer diepgang willen in de stof en zelfstandiger te werk gaan kunnen met deze achtergrond te maken hebben. Op het vwo kunnen deze behoefte wel vervuld zijn en daardoor missen ze het nu op het hbo. Het kan ook zijn dat ze dit juist aan vwo doet denken en daardoor het gevoel hebben dat ze op de middelbare school zitten en dat Toegepaste Psychologie daarom niet als een serieuzer stap voelt. In een vervolgonderzoek zou het goed zijn om alleen studenten die havo hebben gedaan te interviewen. Dan kan dat onderzoek vergeleken worden met dit onderzoek en kunnen er conclusies getrokken worden of deze achtergrond de beweegredenen beïnvloed heeft.

De sterke kant van het onderzoek is het feit dat de antwoorden van de respondenten in één lijn liggen. Bijna alle respondenten geven de zelfde beweegredenen aan en daardoor is het duidelijk wat de beweegredenen zijn. Doordat de onderwerpen herhaald worden door andere respondenten, geeft dit bevestiging aan de onderzoeker dat het belangrijk is om mee te nemen. Een voorbeeld is dat alle respondenten heel sterk naar voren lieten komen, is dat ze behoefte hadden aan meer zelfstandigheid dan dat ze kregen. Iedereen verwoordde dit anders, een paar zeiden bijvoorbeeld vrijheid en de andere benoemde het zelf kunnen regelen en plannen van de dingen. Als de respondenten verschillende antwoorden zouden geven, zou er een minder duidelijke lijn zitten in de antwoorden en dus ook in de conclusie. Doordat de antwoorden veel overeenkomen met elkaar is de aanbeveling ook concreter en daardoor duidelijker voor de opdrachtgever. De opdrachtgever zou meteen actie kunnen ondernemen aan de hand van de aanbeveling

Als er inhoudelijk gekeken wordt naar de resultaten, bevestigen de theorieën de resultaten. Volgens het onderzoek van Berings en D'Haeseleer (1997) blijkt het dat vrouwen de voorkeur geven aan intrinsieke waarden bij het kiezen van een studie. Als er gekeken wordt naar de antwoorden van de respondenten klopt dit volledig. In totaal zijn er acht vrouwen geïnterviewd en alle beweegredenen komen vanuit intrinsieke waarden. Het feit dat studiekeizers niet graag aangeven beïnvloed te zijn door hun sociale omgeving wordt in mijn ogen bevestigd. Alle respondenten geven aan niet beïnvloed te zijn door hun sociale omgeving in het maken van de keuze om over te stappen naar Psychologie. In mijn ogen geven ze tegenstrijdige antwoorden die bevestigen dat ze wel beïnvloed zijn. Dit blijkt uit antwoorden waarbij de respondenten zichzelf vergelijken met hun sociale omgeving: "Mijn zus doet rechten, maar die had ook hetzelfde gedaan, de overstap van hbo naar universiteit en ik zag het ook als vanzelfsprekend" en "ik had best wel vrienden die op de universiteit zaten dus dan krijg je ook best wel veel mee dat het in je hoofd zit dat de universiteit normaal is" en "Misschien onbewust dat je dan toch denkt dat het verwacht wordt en dat je dan toch ook wel zelf wil maar dat dat dan wel een extra duwtje is van omdat al die Mensen uit je omgeving ook universiteit studeren" en "Ik was best wel hecht met een paar vrienden die die stap zetten dus ik denk wel dat dat had meegespeeld in uiteindelijk de keuze om naar de Universiteit te gaan". Daarnaast worden ook meningen gevraagd uit de sociale omgeving om een afweging te kunnen maken: "Je gaat dan toch praten met mensen en vragen van wat denken jullie".

De antwoorden van de respondenten vind ik tegenstrijdig met het feit dat ze aangeven niet beïnvloed te zijn door hun sociale omgeving. Ik woon zelf in een studentenhuus en kom bij veel verschillende studentenhuizen over de vloer, omdat vrienden van mij daar wonen. Bij bijna alle studentenverenigingen en daardoor studentenhuizen, want die zijn vaak verbonden aan verenigingen, heerst een cultuur dat het niet 'gaaf' is om hbo te

studeren. Er worden vaak grappen gemaakt over het feit dat hbo een lager niveau is dan universiteit en er kan neerbuigend gedaan worden tegen mensen die hbo studeren. De grappen gaan over het feit dat hbo een middelbare school is en dat je niet studeert maar naar school gaat als je op het hbo zit, je bent dan een cursist en geen student. Ik weet uit mijn eigen ervaring dat deze grappen niet altijd even leuk zijn. Ik kan me voorstellen dat als je twijfelt om over te stappen en je praat met je sociale omgeving die bestaat uit dit soort studenten, dat je keuze beïnvloed kan worden. De keuze kan ook beïnvloed worden door het beeld dat geschetst wordt in dit soort omgevingen, dat universiteit oké is en hbo niet. Tijdens een interview zegt een respondent het volgende: "ja in mijn huis valt het wel mee maar je wordt er toch altijd een beetje uitgescholden voor cursist" en "Als ik zeg dat ik Toegepaste Psychologie studeer dan heb ik het gevoel dat ik mezelf moet verantwoorden en vaak vragen mensen dan oh hoezo niet Psychologie op de unie?". Dit herken ik ook heel erg vanuit mijn eigen omgeving. Ik heb getwijfeld om over te stappen, omdat ik ging geloven dat hbo niet goed genoeg was. Toen ik puur naar de feiten ben gaan kijken en ben gaan oriënteren op hetgeen wat mij gelukkiger zou maken, kwam ik toch uit bij Toegepaste Psychologie. Door mijn eigen ervaring had ik verwacht dat meer respondenten dit zouden benoemen. Dit is echter niet gebeurd en dat kan ook verklaard worden doordat ik maar één iemand heb geïnterviewd die in een studentenhuus woont en dus ook in die omgeving zit. Als er meer respondenten zouden zijn met deze omgeving, zou de sociale invloed misschien wel bevestigd worden. Misschien dat een vervolg onderzoek hier meer duidelijkheid over kan geven.

.

Literatuurlijst

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviour. *Organizational behaviour and human decision processes*, 50, 179-211.

Baarda, D. B., Bakker, E., Fischer, T., Julsing, M., de Goede, M. P. M., Peters, V. A. M., & van der Velden, T. M. H. (2013). Basisboek kwalitatief onderzoek (Vol. 3). Noordhoff.

Berings, D. & D'Haeseleer, D. (1997). *Aspecten van studiekeuze bij abiturienten en hun ouders*. Gepresenteerd paper op de Onderwijs Research Dagen 1997, Brussel.

Craeynest, P. (2005). *Psychologie van de levensloop* (10de editie). Leuven, België: Acco.

Conner, M. & Sparks, P. (2005). Theory of planned behaviour and health behaviour. In: M. Conner & P. Norman (eds.), *Predicting health behaviour* (p. 170-222). Glasgow: Bell & Bain Ltd.

Cuppen, J., & Mulder, J. (2018, augustus). *Uitval en switch in het hbo*. ResearchNed. <https://www.bvekenis.nl/wp-content/uploads/2019/12/19-0268.pdf>

Jongbloed, B., de Boer, H., Kaiser, F., & Vossensteyn, H. (2018, augustus). *Bekostiging van het Nederlandse hoger onderwijs: kostendeterminanten en varianten*. Center for Higher Education Policy Studies. <https://www.scienceguide.nl/wp-content/uploads/2019/01/1406535BekostigingssystematiekHOeindrapport27augustus2018-1.pdf>

Luken, T. (2009, januari). *Kiezen of binden? De rol van binding en studieloopbaanbegeleiding bij het verbeteren van studierendement*. Researchgate. https://www.researchgate.net/profile/Tom-luken/publication/254775109_Kiezen_of_binden_De_rol_van_binding_en_studieloopbaanbegeleiding_bij_het_verbeten_van_studierendement/links/0c96052ac186cde6fa000000/Kiezen-of-binden-De-rol-van-binding-en-studieloopbaanbegeleiding-bij-het-verbeteren-van-studierendement.pdf

Nationale DenkTank (2007). Succes op school! 12 frisse ideeën voor onderwijs als intermediair tussen leerlingen, arbeidsmarkt en maatschappij. Eindrapport 2007. Amsterdam: Stichting De Nationale DenkTank.

Onderwijsraad (2008). *Een succesvolle start in het hoger onderwijs*. Den Haag: Onderwijsraad.

Osborne, J., Simon, S. & Collins, S. (2003). Attitudes towards science: A review of the literature and its implications. *International Journal of Science Education*, 25, 1049-1079.

Pijl, Y.J. & De Rouw, W.H.B. (1994). *Exact kiezen in HAVO en VWO*. Groningen: GION.

Porter, S.R. & Umbach, P.D. (2006). College major choice: An analysis of person-environment fit. *Research in Higher Education*, 47, 429-449.

Prins, J. (1997). Studie-uitval in het wetenschappelijk onderwijs: Studentkenmerken en opleidingskenmerken als verklaring voor studie-uitval. Academisch proefschrift. Nijmegen University Press, 1997.

Studiekeuze123. (z.d.-a). *Toegepaste Psychologie*. studiekeuze123.nl. Geraadpleegd op 11 juni 2021, van <https://www.studiekeuze123.nl/opleidingen/1937-toegepaste-psychologie-hogeschool-leiden-hbo-bachelor>

Studiekeuze123. (z.d.-b). *Universiteit Leiden*. studiekeuze123.nl. Geraadpleegd op 11 juni 2021, van <https://www.studiekeuze123.nl/onderwijsinstellingen/universiteit-leiden/leiden>

Taber, K.S. (1991). Gender differences in science preferences on starting secondary school. *Research in Science & Technology Education*, 9, 245-251

Universiteit Leiden. (z.d.). *Psychologie*. universiteitleiden.nl. Geraadpleegd op 11 juni 2021, van <https://www.universiteitleiden.nl/onderwijs/opleidingen/bachelor/psychologie>

van den Broek, A., de korte, K., Cuppen, J., Wartenbergh, F., Bending-Jacobs, J., Mulder, J., & Hellegers, A. (2018, juni). *Monitor Beleidsmaatregelen 2017-2018*. ResearchNed. <https://www.bvekennis.nl/wp-content/uploads/2019/12/19-0296.pdf>

Bijlage 1: Topiclijst

Topic	Vraag	Doorvraag
Inleiding	- Welkom heten & vragen hoe het gaat in deze tijd - Vraag of het gesprek opgenomen mag worden voor het transcriberen - Anonimiteit benoemen - Bedanken voor de tijd die is vrijgemaakt voor het voeren van dit gesprek - Benoemen dat vragen ieder moment gesteld mogen worden - Doel van het gesprek herhalen - Doel van het onderzoek herhalen - Vragen of alles duidelijk is	
De keuze	- Wat is de reden dat je naar de universiteit bent gegaan? - Op basis waarvan heb jij deze keuze gemaakt? - Wanneer ben jij gaan nadenken of gaan twijfelen om naar de overstap naar de universiteit te maken? - Wat was de belangrijkste reden om naar de universiteit te gaan?	- Waardoor kwam dat? - Hoe komt het dat dit belangrijk voor je is/was? - Waardoor kwam dat? - Kan je daar een voorbeeld van geven?
Informatie over de universiteit	- Waar heb jij je informatie vandaan gehaald over de universiteit? - Naar wat voor informatie was je op zoek? - Heb jij informatie aan de universiteit gevraagd?	- Hoe zou deze informatie je kunnen helpen?

	- Heb jij informatie aan een Studieloopbaanbegeleider of docent van de Hogeschool gevraagd? - Hoe was de toegankelijkheid van de informatie? - Aan welke informatie heb jij het meest gehad? - Hoe heb je aan de hand van alle informatie een keuze gemaakt?	- Hoezo wel/niet? - Wat had het toegankelijker voor jou gemaakt?
Sociale omgeving	- Hoe reageerde je omgeving op je keuze om over te stappen naar de universiteit? - Met wie heb je deze keuze besproken? - Wat voor invloed heeft de sociale omgeving gehad op jouw keuze? - Wat vond je omgeving van de keuze?	- Hoezo met deze persoon? - Hoe ging jij hier mee om? - Wat deed dit met jou? - Heeft dit jouw keuze beïnvloed?
Verwachting Universiteit	- Hoe zelfverzekerd was jij dat jouw capaciteiten en vaardigheden goed genoeg waren voor het niveau van de universiteit? - Welke verwachtingen had je van de universiteit? - Zijn deze verwachtingen overeen komen met de ervaringen die je nu hebt?	- Waardoor is dat gekomen? - Heb je ervaring met het niveau van universiteit gehad voordat je de keuze had gemaakt? - Hoe zijn die ontstaan? - Waardoor komt dit? - Wat vind je daarvan?
Ervaring universiteit & HBO	- Hoe bevalt het op de universiteit? - Welke verschillen tussen het HBO en universiteit ervaar jij? - Wat vind je van de praktijk/theorie verhouding? - Wat bevalt je het meest? - Waar moest jij het meest aan wennen?	- Waardoor komt dat? - Heb je daar een concreet voorbeeld van? - Waardoor komt dat? - Hoe heb je dat aangepakt?

	- Hoe is de overgang gegaan van HBO naar de universiteit? - Hoe ervaar jij de interactie met docenten? - Hoe ervaar jij de interactie met medestudenten? - Hebben deze ervaringen invloed gehad op de keuze om de overstap te maken naar de universiteit? - Als je met de ervaring van nu terugkijkt, had je dan specifieke informatie willen hebben die je toen gemist had maar nu weet waardoor je een betere keuze had kunnen maken? - Als je terugkijkt, hoe kijk je dan terug op je gemaakte keuze? - Welke tip(s) zou je studenten willen geven die voor dezelfde keuze staan?	- Wat vind je daarvan in vergelijking met het HBO? - Wat vind je daarvan in vergelijking met het HBO? - Hoe heeft het jou beïnvloed? - Wat had die informatie jou gebracht?
Specifieke controle vragen	- Welke rol heeft het beroepsperspectief gespeeld in de keuze om naar de universiteit te vertrekken? - Heeft baangarantie een rol gespeeld in de gemaakte keuze? - Hebben arbeidsvoorwaarden een rol gespeeld? - Heeft de afstand tussen je woonadres en de faculteit een rol gespeeld in de gemaakte keuze? - Heb je druk ervaren vanuit je sociale omgeving met betrekking tot je keuze? - Hebben jouw ouder gestudeerd?	- Had je een specifieke baan in gedachte die je wilde doen waarvoor je een universitaire opleiding nodig hebt? - Hoger startsalaris bijvoorbeeld? - Vanuit wie voelde je het meeste druk? - Wat zeiden ze tegen je? - Welk niveau hebben ze afgerond?
Afsluiting	- Heb je nog vragen voor mij? - Nog een keer bedanken voor de tijd! - Wil je het uitgewerkte interview toegestuurd hebben om te controleren? - Afscheid nemen	-

Bijlage 2: Whatsapp berichten

Bericht 1

Hallo!

Ik ben op zoek naar studenten die na het behalen van hun propedeuse bij TP naar de universiteit zijn vertrokken om Psychologie te studeren. Het is voor mijn scriptie en zou ze graag willen interviewen, kennen jullie misschien nog mensen? :)

hoor het graag!

Llorenç

Bericht 2

Hallo (naam)! Ik heb je nummer gekregen van (naam).

Mijn naam is Llorenç de Jong en ik ben een vierdejaars Toegepaste Psychologie student. Ik ben bezig met een onderzoek naar de beweegredenen van Toegepaste Psychologie studenten die na het behalen van hun propedeuse naar de universiteit vertrekken om Psychologie te gaan studeren! Als het goed is heb jij deze weg ook bewandeld en daarom zou ik jou graag wat vragen willen stellen! Het interview duurt ongeveer 45 minuten en daarmee zou je naast mij, ook de Hogeschool en de aankomende TP-studenten een handje kunnen helpen! De hogeschool wil inzicht in de beweegredenen, zodat ze eerstejaars beter kunnen ondersteunen om een weloverwogen keuze te maken. Het interview is uiteraard geheel anoniem! Heb jij binnenkort tijd om hierover in gesprek te gaan met mij? :)

Ik hoor het graag van je!

Groetjes Llorenç

Bijlage 3: Beoordeling opdrachtgever

Bijlage 4: verantwoording competenties

Competentie 1: Beoordelen van gedrag

Intakegesprekken

Aan het begin van het onderzoek is er een intakegesprek gevoerd met de opdrachtgever Jesse Roest. Tijdens het intakegesprek heb ik het vraagstuk helder proberen te krijgen. Dit is gedaan door vragen te stellen om zo het vraagstuk helder te krijgen. Er hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden, omdat ik het vraagstuk nog niet helemaal helder had na het eerste gesprek. Door de gesprekken te voeren is het vraagstuk helder geworden en kon ik beginnen aan het onderzoek.

Competentie 2: Beïnvloeden van gedrag

Op grond van een onderzoek binnen een werkveld een advies formuleren

Aan de hand van de resultaten en de conclusie van het onderzoek zijn er aanbevelingen geformuleerd voor de opdrachtgever. De aanbevelingen zijn gebaseerd op de resultaten uit het theoretisch kader, de antwoorden van de respondenten en de interpretatie van de onderzoeker.

Competentie 3: Uitvoeren van praktijkgericht onderzoek

Gegevens zoeken, selecteren, interpreteren en presenteren om een praktijkvraagstuk te verhelderen

Voor het onderzoek heb ik gegevens gezocht en die heb ik gevonden in de literatuur en tijdens interviews met de respondenten. Uit verschillende boeken en artikelen heb ik uiteindelijk literatuur gekozen die mij het meest geschikt leek om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Nadat de interviews zijn uitgewerkt, ben ik de interviews gaan coderen en heb ik geselecteerd welke informatie het belangrijkste leek te zijn. Hierbij is de onderzoeksvraag en de doelstelling altijd in het achterhoofd gehouden. Daarna ben ik de codes gaan interpreteren en zijn deze verwerkt in resultaten, conclusies en aanbevelingen. De presentatie zal plaatsvinden op 25 juni, waarbij het onderzoek wordt gepresenteerd. Dit alles is gedaan om het praktijkvraagstuk te verhelderen van de opdrachtgever onderzoeksteam studiesucces.

Interviews afnemen

Ik heb in totaal tien respondenten geïnterviewd die de overstap hebben gemaakt van Toegepaste Psychologie naar Psychologie toen zij hun propedeuse hebben behaald. Meer dan tien respondenten was niet nodig geweest, omdat de verzadiging van informatie behaald was. De respondenten gaven de zelfde informatie als die al gevonden was. De lengte van de interviews varieerde tussen de 35 minuten en 50 minuten per interview.

Onderzoek uitvoeren in het kader van het ontwerp en/of de ontwikkeling van een advies, evaluatie, voorlichting, training of ander beroepsproduct

De opdrachtgever onderzoeksteam studiesucces had een vraagstuk waar zij graag antwoorden op wilde hebben. Het onderzoek heeft zich ontwikkeld tot een beroepsproduct waaruit aanbevelingen zijn gekomen.

Uitvoeren van procesevaluaties

Procesevaluaties zijn uitgevoerd door middel van een discussie. In de discussie wordt er teruggekeken op het onderzoek en hoe het proces van het onderzoek is verlopen. Ook wordt hier gekeken wat de resultaten van het onderzoek betekenen.

Competentie 4: Professioneel werken

Onderzoekende en analytische benadering

Gedurende het hele proces van het onderzoek heb ik als onderzoeker een onderzoekende, analytische en open houding gehad. Vanaf het intakegesprek tot het moment dat ik de discussie heb ingevuld, waarbij ik gekeken heb wat er beter kan. Tijdens de interviews met de respondenten ben ik zo nieuwsgierig mogelijk geweest en vanuit mijn nieuwsgierigheid en interesse heb ik doorgevraagd op de beweegredenen van de respondenten. Dit heeft geresulteerd in de antwoorden die verkregen zijn.

Ondernemende houding

De ondernemende houding is toegepast in het werven van de respondenten. De opdrachtgever was in het bezit van een database, maar hierin was niet duidelijk of studenten daadwerkelijk waren overgestapt naar Psychologie of zich alleen hadden uitgeschreven voor de studie Toegepaste Psychologie. De database bestond uit studenten die zich uitgeschreven hadden en niet voor een andere studie op de Hogeschool Leiden hadden aangemeld. Eerst zou dus een manier gevonden moeten worden om deze studenten te identificeren en daarna een manier om in contact met ze te kunnen komen. Ik dacht dat ik een snellere weg wist en ben mijn netwerk gaan

gebruiken om de respondenten te werven en binnen drie dagen had ik tien respondenten.

Gericht op samenwerking

Ik heb respectvol samengewerkt met het onderzoeksteam studiesucces, Jesse Roest, en mijn begeleider, Bertine Zech. Er is veel contact geweest tussen mij, de opdrachtgever en de begeleider. Ik heb een paar keer overleggen ingepland met zowel de opdrachtgever als mijn begeleider om zo helderheid te krijgen. Als mij iets onduidelijk was kon ik altijd een gesprek inplannen met de opdrachtgever of de begeleider. De samenwerking was dan ook top.

Gericht op inclusiviteit

Ik heb zo veel mogelijk mijn eigen verwachtingen aan de kant gezet en heb alleen gekeken naar de resultaten. Door de resultaten te combineren met de theorieën zijn er conclusies en aanbevelingen gekomen, waarbij mijn verwachtingen geen rol hebben gespeeld.

Reflectief vermogen

Er is gereflecteerd tijdens het proces door aanpassingen te maken wanneer er feedback is gekregen. Er is feedback gekregen van zowel de opdrachtgever als de begeleider en aan de hand van deze informatie heb ik gekozen wat er moest veranderen.

Ethische afweging en verantwoording

Ik heb ten alle tijden de NIP-codes in mijn achterhoofd gehouden. In dit beroepsproduct is het niet nodig geweest om ze te verantwoorden, maar in de afgelopen drie beroepsproducten wel. De NIP-codes zitten nog vers in het geheugen, dus hier is zeker rekening mee gehouden. Ethische afwegingen zijn er niet gemaakt tijdens het onderzoeken van de onderzoeksvraag.

Reflexief handelen

Gedurende het proces van het onderzoek heb ik mijn verantwoordelijkheid genomen voor mijn professionele handelen. Ik heb de opdrachtgever en mijn begeleider op de hoogte gehouden door stukken toe te sturen en feedback te vragen. Indien het nodig was heb ik de feedback altijd zo goed mogelijk aangepast.